

KI A SZABADBA!

Ki a szabadba, látni a tavaszt,
Meglátni a természet színpadát!
Az operákban ki gyönyörködik?
Majd hallhat ott kinn kedves operát.

A természetnek pompás színpadán
A primadonna a kis fűlmile;
Ki volna, énekesnők, köztetek
Merész: versenyre kelni ővele?

Megannyi páholy mindenik bokor,
Amelyben ülnek ifju ibolyák,
Miként figyelmes hölgyek... hallgatván
A primadonna csattogó dalát.

És minden hallgat, és minden figyel,
És minden a legforróbb érzelem...
A kösziklák, e vén kritikusok,
Maradnak csak kopáran, hidegen.

Petőfi Sándor

Kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk!

Az Önkormányzat híreiből

Az Önkormányzat aktuális híreiről településünk polgármestere, **Aller Imre** számolt be lapunknak. A polgármester elmondta, hogy a mindennapi feladatok elvégzése mellett az elmúlt negyedév leginkább a pályázatok jegyében telt, egyszerre a korábbiak lezárásával és az újonnan elnyertek megindításával.

„A projektek esetében nem elég a pályázatban leírtakat pontosan betartani, hanem a végrehajtás során az elkészült dokumentumokat folyamatosan fel is kell tölteni az erre szolgáló elektronikus felületre. A projektek zárását követően pedig szinte kivétel nélkül az eredeti dokumentumok és a megvalósult beruházások helyszíni ellenőrzése következik. A 250 millió forint támogatást nyert EFOP-pályázatunk esetében erre nemrégiben került sor, mivel a COVID miatt az eredetileg megszabott határidő kitolódott egy évvel, de az egész időszak alatt rengeteg színes program, tréning, képzés valósult meg valamennyi korosztály számára. A 2018. február 1-től 2021. november 30-ig futó EFOP pályázatban Kóny gesztorságával 7 település és a Kónyi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központ és „CSIRIBIRI” Családi Bölcsőde Hálózat intézményünk vett részt. Így a pályázat megvalósítása és elszámolása során jelentkező többletfeladat és a gesztorságból adódó felelősség is Kónyra hárult. 2022 decemberében a Miniszterelnökség részéről hét fő pályázati ellenőr tartott helyszíni ellenőrzést. Több tízezer dokumentumot vizsgáltak át eredetben, és megállapították, hogy hiánytalanul sikerült eleget tennünk minden vállalásunknak, amelyért köszönet a pályázat lebonyolításában résztvevő munkatársaknak.

A „Vállalkozói környezet feltételeinek javítása a rábaközi településen” pályázatból megvalósult 270 millió forintos beruházás ugyancsak lezárult. Az eredeti elképzelésekhez és a pályázati anyaghoz képest az internet hozzáférés lehetővé tételével bővült, és így is sikerült beleférnünk a pályázati támogatás összegébe. A projekt zárását követően szintén helyszíni ellenőrzésre került sor 2023. március 8-9-én, melyet a Magyar Államkincstár 3 munkatársa végzett. A teljes projektet elfogadták és hiányosságot nem tártak föl. Ez is azt mutatja, hogy a pályázatokat nem elég tisztességesen megvalósítani, hanem rendszeresen el is kell számolni a végén. Nemcsak a pályázatok benyújtása, lebonyolítása, elszámolása, hanem az ellenőrzések is komoly munkát jelentenek számunkra.

Új pályázataink közül **TOP-PLUSZ-3.3.1-21-GM1-2022-00018 „Családi bölcsődék fejlesztése Kóny településen”** az, ami jelenleg előrehaladottabb állapotban van. A közel 40 milliós projekt keretében megújulnak Családi bölcsődéink, és ennek köszönhetően a legkisebbek még jobb körülmények között tölthetik el mindennapjaikat. E beruházás esetében az első, kötelezően teljesítendő mérföldkő 2023. március 31. Az ehhez a dátumhoz kapcsolódó, a pályázatban leírt vállalásokat teljesítettük, a következő mérföldkő pedig az építési munkálatok megkezdése lesz, amelynek a fizikai kezdete május vége, június eleje a terveink szerint. Az emiatt bekövetkező ideiglenes változásokról az Önkormányzat különböző csatornáin természetesen mindenkit tájékoztatni fogunk.

A **TOP-PLUSZ-1.2.1-21-GM1-2022-00060** „A kónyi Sportcsarnok korszerűsítése és zöldinfrastruktúra fejlesztése” projektre 300 195 466 forintos támogatást nyert az önkormányzat. A támogatási szerződés megkötése 2023. március 8-án megtörtént, így elindítottuk a projekt megvalósítását. Jelenleg az első mérföldkő teljesítése van folyamatban, ebben leginkább az előkészítési és tervezési folyamatok vannak, a közbeszerzési eljárást pedig május-június hónapokban tervezzük megindítani. A látványosabb rész, maga a korszerűsítési munka csak ezt követően kezdődhet meg.

A kisebb fejlesztések is folyamatosak, a sportöltöző felújítását folytatjuk, melyhez LEADER-forrásra pályáztunk. Önerős beruházásaink közül nyárra a temetői illemhely is elkészül, valamint az oda vezető járdát is ki fogjuk építeni. A költségvetésben jelenleg egy utca útburkolat

felújítására van fedezet. Hogy melyik utcával folytatjuk útfelújítási programunkat, azt majd a harmadik negyedévben döntjük el, mert akkor már látjuk, hogy költségvetésünkben marad-e pénzünk még egy másik utca útburkolatának felújítására is. Igaz, hogy apró lépésenként (évente 2-2 utca útjának felújításával), de igyekszünk jó állapotban tartani az Önkormányzat kezelésében lévő utakat.

Évtizedes probléma a településen átvezető 8502-es országos közút belterületi szakaszának (Soproni és Győri utca) rendkívül rossz állapota. Ezt a problémát évről évre jelezzük a közútkezelő felé. A közútkezelőtől tavaly kapott tájékoztatás alapján a 2022-es felújítási tervben sem szerepelt e rendkívül nagy forgalmú és egyébként sok áthaladó helyközi buszjáratot is kiszolgáló út rendbetétele annak ellenére, hogy annak szükségességével ők is tisztában vannak. Ezért az idei évben ismét levélben fordultunk a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Győr-Moson-Sopron Vármegyei Igazgatóhoz arról érdeklődve, hogy 2023-ban végre sor kerül-e a 8502-es közút felújítására.

A Kiserdei Sertéstelep ügyében legutóbb a Kónyi Kisbíró decemberi számában tájékoztattuk a helyieket. Akkor azt mondtuk el, hogy a peres eljárást megindítottuk a Kóny Pig Kft. ellen. Azóta ebben annyi fejlemény történt, hogy a bíróság befogadta a benyújtott keresetet, ami azt jelenti, hogy tárgyalásra alkalmasnak találta. Innentől az eljárás a polgári perrendtartásról szóló törvény szerint zajlik tovább. A mindannyiunkat súlyosan érintő ügy további fejleményeiről is folyamatosan tájékoztatni fogjuk a Tisztelt Lakosságot.

Cs. G.

Gondolatok: Petőfi emlékezete

Ez évben ünnepeljük Petőfi Sándort (1823-1849) születésének 200. évfordulóján. „Petőfi évében” számtalan tv és rádióműsor, megemlékezés méltatta és méltatja életét, a forradalom és szabadságharc 175. évfordulóján kiemelten a forradalmi-szabadságharcos tevékenységét. Jelen szerkesztői jegyzetben most inkább a fiatal Petőfit idézzük meg: a nagyon szeretett szülei-ről, írott verseiben, utijegyzeteiben, leveleiben. Csak néhány képet villanthatunk fel a teljesség igénye nélkül.

A szülők iránti csodálatos szeretet talán Petőfi költészetében jelenik meg először irodalmunkban, igazi szépséggel, és gyermeki aggódással. „Úgy hiszem emlékeztek még arra az alacsony, köpcös mészárosra, aki egykor a (Kiskun) félegyházi, szabadszállási és (Kun) szentmiklósi mészárszékeket árendálta: az az én apám.” (A kiskunokhoz 1848. június). Az édesanyja a költő-barát Sass István szerint „kicsiny, sovány, beesett arcú aszszony volt.”

Petőfi verseiben szülei lelki arculatának egy-egy vonását örökíti meg inkább, de élnek tudatában az atya „pedagógiai” közbelépésének nyomai is.

Az apa hirtelenharagú, vérmes, szigorú ember volt, apának is. A költő is megörököltette egyik pedagógiai közbelépést, amikor Aszódon a kamasz Petőfi színésznek akart beállni.

„Professzorom (isten áldja meg őt!) jónak látta tettebe menendő tervemet egy olyan férfinak megírni, kinek eléggé nem dicsérhető tulajdonsága volt, a színészetet csodálatra méltóképpen való módon gyűlöli. Ezen ritka tulajdonságú férfi történetesen éppen az atyám volt, ki – mint jó atyához illik – a veszedelmes hírvétel után egy percig sem késett pokoli örvénybe sülyedendő fia megmentésére rohanni. S istentelen szándékomtól csakugyan eltérítettek atyai tanácsai, melyek még hetek múlva is meglát-szottak... hátamon és lelkem porsátorának egyik részem.” (Utijegyzetek 1845).

A *Távolból* című híres, szép versével Pozsonyból súlyos anyagi körülmények között élő költő – talán éppen ezért – küld vigasztaló sorokat édesanyjának.

*Kis lak áll a nagy Duna mentében;
Oh mi drága e lakocská nékem!
Könnyben úszik két szemem pillája,
Valahányszor emlékszem reája.*

*Bár maradtam volna benne végig!
De az embert vágyai vezérlik;
Vágyaimnak sólyomszárnya támadt,
S odahagytam öslakom s anyámat.*

*...Szép hazamba ismerősök mennek;
Jó anyámnak tőlök mit izenjek?
Szóljatok be, földiek, ha lészen
Útazástok háza közelében.*

*Mondjátok, hogy könnyeit ne öntse,
Mert fiának kedvez a szerencse –
Ah, ha tudná, mily nyomorban élek,
Megrepedne a szíve szegénynek!*

Petőfi két hónapot - 1844. április 7-től július közepéig – szüleinél töltött Dunavecscén. Halhatatlan versek őrzik ennek az időnek az emlékét. A *Füstbe ment terv* férfi Petőfijének, aggódó gondolatait „Miként fogom szólítani/ rég nem látott anyám” megható szépen oldják fel a kicsiny sovány édesanya bölcsőt ringató karjai. Az *Egy estém otthon*-ban a hosszú idő után haza tért „rosszfiú” csodálatos életszerűséggel festi meg apja-anyja arcképét. A borozgatástól elpilledt apa aludni megy, a költő irogatni kezd: „de ekkor száz kérdéssel/ Állott elő anyám;/ Felelnem kelle hát, az/ Irást abbanhagyám/ ... És vége-hossza nem lett/ Kérdezgetéseinek;/ De nekem e kérdések/ Olyan jól estenek/... Mert mindenik tükör volt,/ Ahonnan láthatám:/ Hogy a földön nekem van/ Legszeretettebb anyám.” Az *István öccsémhez* címzett versben az édesapja iránti aggódását fejezi ki, „Szegény atyánk! / ha ő úgy nem bizik / Az emberekben: jégre nem viszik. / Mert ő becsületes lelkű, igaz; / Azt gondolá, hogy minden ember az./ És e hitének áldozatja lett./ Elveszte mindent, amit keresett.” ... István öccsének meg ezt üzeni édesanyjáról: „S anyánkat, ezt az édes jó anyát,/ O Pistikám, szeresd, tiszteld, imádd!/ Mi ő nekiünk? azt el nem mondhatom,/ Mert nincs rá szó, nincsen rá fogalom;/ De megmutatná a nagy veszteség:/ Ha elszólítná tőlünk őt az ég...”

Szép, megható gondolatokat fogalmaz meg az elszegényedett, tönkrement, „a jó öreg kocsmáros-ról,” édesapjáról, 1845 késő nyarán. Idézzük fel néhány sorát:

*Fáradoz napestig, vasárnapja sincsen,
Mindig későn fekszik, mindig idején kel;
Mint sajnálom én e jó öreg kocsmáros...
Áldja meg az isten mind a két kezével!*

*Biztatom, hogy majd még jóra fordul sorsa;
Ő fejét csóválja, nem hisz a szavamnak.
„Úgy van, úgy” szól később, „jóra fordul sorsom,
Mert hisz lábaim már a sír szélén vannak.”
Én elszomorodva borulok nyakába,
S megfürösztöm arcát szemeim könnyével,
Mert az én atyám e jó öreg kocsmáros...
Áldja meg az isten mind a két kezével!*

(A jó öreg kocsmáros)

Amikor megtudja, hogy apja 58 évesen, betegesen beáll honvéddnek és zászlótartó lesz, tollat ragad, s megírja *A vén zászlótartó*-t, melynek befejező soraiban apja dicséretét, dicsőségét hirdeti:

*Édesapám, én voltam tenéked
Ekkoráig a te büszkeséged;
Fordult a sor, megfordult végképen,
Te vagy mostan az én büszkeségem.*

*Érdemes vagy a cserkoszoriúra!
Alig várom, hogy lássalak újra
S megsókoljam örömtől veszketve
Kezedet, mely a szent zászlót vitte.*

*És ha többé nem látnálak téged?
Látni fogom fényes dicsőségged;
Könnyem leszen sírodnak harmatja,
S híred a nap, mely azt fölzsáritja!*

Szülei halálakor, (Édesapja tifuszban 1849. március 21-én; édesanyja 1849. május 17-én kolerában hunyt el,) Petőfi kilép egy pillanatra a történelem rohanó sodrából, és fejet hajt a józsefvárosi temető sírköve előtt szüleinek. Meghatóan szép versében, a *Szüleim halálára* címűben, állít emléket szüleinek. A vers utolsó 8 sorát idézzük:

*Isten veletek hát...
Csak egyszer még, egyszer
Ölekezem össze
Sírkeresztetekkel...
Olyan a két ága, mint két ölelő kar,
Mintha apám s anyám nyujtaná ki karját...
Tán fölemelkedtek halotti ágyokból,
Fiokat még egyszer ölelni akarják!*

Petőfi szüleinek, a józsefvárosi temetőben volt közös sírhelye fölé, emléket állítottatott e felírással: A legszeretettebb **ATYA** s a legszeretettebb **ANYA**.

Boros István,
felelős szerkesztő

Kiss Sándor Köny Községért posztumusz díjazott, – nekünk Édesapa...

Rovatunkban községünk azon polgárait, civil szervezeteit mutatjuk be, akik kiemelkedő közösségi tevékenységükkel hozzájárultak falunk mindennapjainak szebbé, hasznosabbá tételéhez, és ezzel kiérdemelték, hogy Köny Községért Díjjal ismerjük el tevékenységüket. 2015-ben **Kiss Sándor** posztumusz kapta meg községünk rangos elismerését. Sajnos Sanyi bácsi 2011-ben távozott közülünk, így gyermekei, Kiss Bernadett, Kiss Jenő és Kiss Ottó segítségével idéztük fel életét és pályáját.

Kiss Sándor tősgyökeres helyi családba született 1932. december 21-én Könyben. A szülei kisbirtokosok voltak, édesapja Kiss Sándor, édesanyja pedig Dömötör Mária. Kiss Sándor 1939 és 1944 között általános iskolai tanulmányait Könyben a Római Katolikus Népiskolában végezte, majd középiskolába ment, és 1948-ban végzett a Ciszterci Rend Székesfehérvári Szent István Gimnáziumában.

1957-ben vette feleségül Németh Angyalt (öt később mindenki csak úgy ismerte: Ellus néni), akivel aztán együtt élték le életüket mindvégig nagy szeretetben és egyetértésben. Három gyermekük született, Jenő, Bernadett és Ottó. Sanyi bácsi és Ellus néni rendszeres munkájukkal, szeretetükkel, törődésükkel és jó példájukkal biztosították gyermekeik életre való felkészülését, és átadták nekik munka- és közösség szeretetüket, valamint azt, hogy az életben nagyon fontos a tanu-

lás. Minden bizonnyal ennek is köszönhető, hogy mindhárman magas képesítést szereztek és az életben is megállták a helyüket. Jenő agrármérnökként, Bernadett közgazdászként, Ottó pedig villamosmérnökként végzett.

Kiss Sándor életében mindig is nagy szerepet töltött be a földművelés, melyet először gazdálkodóként a családi kisbirtokon, 1959-től a kónyi Haladás Termelőszövetkezet tagjaként és egyik vezetőjeként, 1990-től pedig már nyugdíjasként, az akkor visszaiányelt földeken újra magángazdálkodóként folytatott egészen addig, amíg csak ereje engedte. A termelőszövetkezetben szinte nem is volt olyan terület, ahol ne dolgozott volna. Becsülettel megállta helyét főkönyvelőként, a növénytermesztésben, az állattenyésztésben, az erdészetben – mindig ott, ahol éppen szükség volt munkájára és tudására.

Arra a tudására, ami mindig is igencsak megalapozott volt, hiszen Kiss Sándor folyamatosan képezte magát és mindig kereste az újabb kihívásokat. 1959 és 1963 között elvégezte a Csornai Mezőgazdasági Technikum levelező tagozatát, 1956-ban és 1960-ban képesített könyvelő, míg 1966-ban mérlegképes könyvelő végzettséget szerzett. 1959-ben ezüstkalászos gazda lett, majd a technológia fejlődésével ő is mindig haladt a korrallal és továbbképezte magát.

Azon – ma már sajnos igen ritka – emberek közé tartozott, akiket széles tapasztalataik, alapos tanulmányaik, valamint a föld és

az állatok szeretete egyként mozgat életük során. Településünk környékét a „kónyi határ”-t minden bizonnyal nem sokan ismerték úgy, mint ahogyan ő, ugyanúgy otthon volt benne, mint a saját Kossuth utcai házában. Különböző vezetői munkái mellett soha nem hagyta abba a „háztáji” növénytermesztést és az állattenyésztést sem. Ezt a munkát is mindig szeretettel és fáradhatatlanul végezte egész családjával, gyakorta besegítve a rokonoknak, az ismerősöknek is.

Ezzel a hozzáállásával Kiss Sándor kivívta magának a közösség megbecsülését és szeretetét, amit az is bizonyít, hogy több évtizeden át, egészen a rendszerváltásig, a helyi Községi Tanács választott tagja volt. Az Önkéntes Tűzoltó Egyesületbe 1955-ben lépett be, és ennek haláláig tagja, hosszú időn keresztül pedig a pénztárosa volt. Ő szervezte az éves tűzoltó kirándulásokat is, melyek keretében sokfelé sikerült az országba eljutni a tagokkal, és sok szép, felejthetetlen élménnyel gyarapodtak a kónyi tűzoltók és családjaik. A kónyi sportegyesületnek ugyancsak tagja lett, és élete végéig lelkes támogatója is

volt. Mindkét szervezetben, – rá igen jellemző módon, – nagyon lelkesen tevékenykedett, és az akkoriban tömegeket megmozgató egyesületi bálók fő szervezője volt. De az ilyen szervezett alkalmakon kívül is igen szerette a jókedvet és a közösségi életet. Az ünnepnapok és a névnapok nem maradhattak el a nagyobb családi összejövetelek, a hosszú beszélgetések és természetesen nótaszó nélkül.

Kiss Sándor 2011-ben hunyt el, és azóta ősei között nyugszik a kónyi temetőben. 2015-ben kapta meg posztumusz a Köny Községért Díjat, mellyel elismerték kiemelkedő közösségi tevékenységét. Ez nagy megtiszteltetés volt a családnak is, hiszen így Kiss Sándor emléke nem csak három gyermekében,

hanem unokájában és két dédunokájában él tovább szerzte az országban, Könyben is. Ő tényleg az az ember volt, akinek élete, tevékenysége példaként állítható mindannyiunk elé. Amit pedig családjára és mindnyájunkra hátrahagyott: a becsület, a tisztesség, a tanulás, a munka és a föld szeretete, és az, hogy a nehézségek esetén mindig a megoldást kell keresni, nem pedig elkeseredni. Ezeket az értékeket kell az eljövendő generációkon keresztül tovább vinni, és ezek őrzik majd meg a kónyiak jó emlékezetében Kiss Sándort, amiben nagyon bíznak gyermekei:

Jenő, Bernadett, Ottó

Megemlékezés a forradalom és szabadságharc 175. évfordulóján

Az 1848-49-es szabadságharcos emlékművünk 2014-es felavatása óta méltó helyszíne községi megemlékezéseinknek. Ezévből is ott terveztük megtartani az ünnepséget, azonban a bizonytalan időjárás miatt végül az előre meghirdetett időpontban, március 14-én az IKSZT-Faluházban idéztük fel a forradalom és szabadságharc hőseinek emlékét. Az ünnepély kezdetén közösen elénekeltük a Himnuszot, majd Aller Imre polgármester mondott ünnepi köszöntőt:

„Szeretettel és tisztelettel köszöntök mindenkit ünnepi megemlékezésünkön, Kossuth Lajos szavaival: »Ezredéves történelmünk biznyságul szolgál, hogy nem vagyunk gyermek nemzet; 1848-i történelmünk biznyságul szolgál, hogy nem vagyunk elaggott nemzet« – írta az amerikai néphez címzett kiáltványában a forradalmi idők pénzügyminisztere majd kormányzója. Innen is látszik, hogy Kossuth úgy gondolta: a forradalmak mindig a fiatalságról szólnak, és mindig a fiatalok indítják ezeket.

175 esztendővel ezelőtt, 1848. március 15-én is pontosan így történt: kora reggel a szakadó esőben Pesten egy maroknyi fiatal elindult a legözihetetlennek tűnő zsarnokság ellen. A nap további eseményeit már mindnyájan kívülről tudjuk és lelki szemünk előtt is látjuk: ahogy Petőfi, Jókai és Vasvári vezetésével a márciusi ifjak maguk köré gyűjtik az egyetemi ifjúságot; ahogy lefoglalják a Landerer nyomdát, és ezzel jellepesen felszabadítják a sajtót; ahogy a még mindig ömlő esőben tízezrek hallgatják Petőfiéket a Nemzeti Múzeum előtti sártengerben; ahogy a fellelkesült tömeg kiszabadítja fogságából Tánácsot.

Ezt tehát mind nagyon jól ismerjük, de vajon azt is értjük-e, mit üzen a ma emberének az a hideg, esős de nemzetünk emlékezetében mégis örökké fényes nap? Értjük-e, elhiszük-e, hogy nem létezik a világon olyan zsarnoki rendszer, melyet az emberek szabadságvágya ne tudna megdönteni? Értjük-e, elhiszük-e, hogy csakis szabad sajtóval és szabadon gondolkodó emberekkel lehet boldog, békés, szabad országot teremteni? Értjük-e, elhiszük-e, hogy egy maroknyi lelkes fiatal is elég ahhoz, hogy kipattanó szikraként végül mindent lángba borítsanak?

Mert akkor, 1848 márciusában lángba borult az ország, és a tüzet csak nálunk sokkal hatalmasabb, gonoszabb erők tudták másfél évvel később elhamvasztani. A világsi sötétség és a véres aradi őszig, melyet újra az elnyomás hosszú tele követett, azonban még sok dicsőséges pillanatot tudunk felidézni: az áprilisi törvények modern, szabad Magyarországnak, a pákozdi csatának, Bem apó erdélyi hadjáratának vagy éppen a közelünkben a Kmety György vezetésével sikerrel megvívott csornai csatának rendkívüli eseményei beleégtek mindannyiunk és egész nemzetünk tudatába. De itt is fel kell tennünk a kérdést: értjük-e, mit üzen nekünk ez a csodákban és szörnyőségekben, felemelő és tragikus pillanatokban bővelkedő másfél év?

Értjük-e, elhiszük-e, hogy Berzsenyi Dániel szavaival élve: »Nem sokaság, hanem Lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat. Ez tette Rómát föld urává, Ez Marathont s Budavárt híressé.« Értjük-e, elhiszük-e, hogy ha kevesen is, de egy célért küzdenek, akkor nagyon sokáig ellen tudnak állni a legnagyobb hatalmaknak? Értjük-e, elhiszük-e, hogy azok az erők, melyek akkor a magyar nép szabadságvágyát földbe tiporták, a mai napig működnek a világban, és céljuk ugyanaz: saját akaratukat, lázálmaikat ráerőszakolni a boldogulásukat kereső kis és nagyobb népekre.

Ha alaposan átgondoljuk tehát, 175 év távolából is nagyon aktuális az 1848-49-es forradalom és szabadságharc minden mozzanata. És aktuálisak is maradnak, beszélnek minden korok magyar embereihez, míg csak nemzetünk él a földön. Kossuth Lajos szerint pedig, akinek a szavaival kezdem megemlékezésemet, így vele is zárom, ez mindig így is lesz, hiszen »A haza örök, s nem csak az iránt tartozunk kötelességgel, amely van, hanem az iránt is, amely lehet, s lesz.« Emlékezünk tehát 1848-49 hőseire, tanuljunk példájukból, és szavaikat meghallva építsünk egy szebb jövőt ebben országban, Európa szívében.»

A polgármester ünnepi beszédét követően Föl a szabadság nevében címmel zenés irodalmi megemlékezést tekintett meg a szép számú közönség. A műsort Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója tiszteletére a költő verseiből és Illyés Gyula: Petőfi Sándor című

művének részleteiből állította össze Csikai Gábor, előadták Horváth Lilla, Huszár Léna, Szabó Imre. Ezt követően az Erkel Ferenc Énekkar lépett színpadra: elénekelték a Magyarország az én hazám..., Kossuth Lajos azt üzenete... című 48-as dalokat, Erkel Ferenc Éljen a haza, valamint ismeretlen szerzők Tavaszköszöntő és Szállnak a felhők című alkotásait. Az ünnepség végén közösen elénekeltük a Szózatot, majd az ünneplők a Dísz térre vonultak, ahol Aller Imre polgármester és Szalánczy Zsolt alpolgármester elhelyezte az 1848-49-es emlékműnél a megemlékezés koszorúját.

Cs. G.

„Gondozom a kertet, most is alig várom már, hogy jöjjön a tavasz, és kimehessek...”

– Szabó Józsefné Ominger Anna mesélt életéről

Lapunk közkedvelt rovata „Az életet már megjártam”, melyben községünk olyan, magasabb kort megért lakosai mesélnek magukról, akik tevékenységükkel elismertté váltak, és életük példaként állítható mindenki számára. Előző lapszámunkban a 82 éves Aller László nyugdíjas kőművesmestert, Tüzép-telep vezetőt mutatuk be, most pedig a 95 éves **Szabó Józsefné Ominger Annus** néniért kértük meg, hogy meséljen életéről.

GYERMEKKOR, IPAROS ÉLET A 30-AS ÉVEKBEN

1928-ban születtem Kónyban, idén július 14-én betöltöm a 95. évet. Ilyen hosszú életű a családkunkban nem is volt, mint én. Idesapám is Kónyban született, idesanyám viszont markotai. Hárman voltunk testvérek, Imre, Gyula és én. Szegény Gyula öcsém 1952-ben meghalt a katonaságnál a leszerelés előtt két hónappal. Féltékenységből, egy szerelmi háromszög miatt egy tiszt lelőtte, de nekünk már azt írták, hogy öngyilkos lett. Katonáskodtak ott azonban akkor kónyiak is, ők mondták el, mi történt valójában. Felsőszentmártonban, a Dráva mellett temették el, és az nagyon fájt nekünk, hogy a határsáv miatt csak a szüleim mehettek el a temetésére. Két- vagy három évre rá meg mi kaptunk engedélyt, hogy meglátogassuk a sírját szegény papával. Leveleztünk egy ottani családdal, ők mutatták meg nekünk, hogy a Dráván túl már Jugoszlávia van, és mondták, hogy tovább ne menjünk, mert ott már aknásiítottak, túlról pedig át is lőhetnek. Akkor volt ott Tito a vezér, amit csak Láncoz Kutyának hívtak.

Idesapám, Ominger Imre egy igen elismert ács volt, később Gyula is annak tanult, mert azt mondta, ő senki parasztnak a marháit nem ganézza. Másik testvérem, Imre is ács lett, mindketten idesapámnál voltak inasok. A templomban az összes padot, padlódeszkát ők csinál-

ták meg Máté János bátyámmal, meg Dömötör Marcin bátyámmal. Akkor még ott elől, ahol most már kő van, is deszkapalló volt. A temetőben a keresztfákat is idesapám faragta. Mindenszentek előtt minálunk mindig rengeteg kereszt volt, és abba mindbe ő véste bele a neveket. De ő amúgy is jó szakember volt, így sokan jöttek hozzánk mindenféle dolgakkal. Gyula vicces, bohém ember volt, sokszor megcsinálta, hogy bekopogott, és mikor kiszóltunk neki, hogy szabad, meg benyitott, hogy ő az. Egyszer egy alkalommal megint kopogtak, idesapám meg kikiabált: Ne hüléskedj már megint, gyere be! Hát belépett a Rádonyi plébános. „Jaj, ne haragudjon, plébános úr, azt hittük, megint ez a gyerek kopog.”

Mikor gyerekek voltunk, miket tudtunk játszani? Sokat bilickéztünk, meg kifutóst játszottunk. Labdánk onnan volt, hogy szegény idesanyám az intézőnél, Joób Viktornál volt szakácsnő, ők meg teniszezték, és a rossz labdát odaadták anyámnak. Olyan labdája aztán senkinek se volt, mert amúgy mindenki rongyból csinálta. Aztán még gyerekek voltunk, mikor a szüleim részesbe arattak és elvittek minket magukkal, mert hát hova tegyenek. Kötelet terítettünk, markot szedtünk, segítettünk, ahogy tudtunk. Imre bátyám is nagyon vicces ember volt, és kimutatott a műútra: „Nézzétek meg, gyerekek, azt az autót, amelyik ott megy, na az nem az enyém, a többi meg mind másé!” Mi meg nem győztünk csodálkozni: „Imre bátyám, magának ennyi autója van?” „Ennyi bizony gyerekek!”

SZOLGAÉVEK, HÁBORÚS EMLÉKEK

Én még csak ötödikes-hatodikos lehettem, mikor a nyári szünetben elszegődtek dajkáknak „futós” Kiss Ferenc bátyámhoz és Pesti Gizi nénémhez. Egy ruhát kaptam tőlük, az volt a bérem. Aztán mikor 12 évesen kimaradtam az iskolából,

Maglócán lettem dajka, ez volt 1940-ben, 41-ben pedig Meleg Imrénél szolgáltam az Öreg utcában (Rákóczi utca). Aztán 42-ben én is úgy döntöttem, hogy nem ganézek sehohol disznók alatt, így 14 évesen elmentem Győrbe a Buda utcába, Szentpéteriékhez, és ott szolgáltam 1943 őszig. Úgy jöttem haza, hogy répa- és kukoricaszedésre már itthon legyek. Szerencsém volt, mert az első bombázásokról azt a házat ott Győrben olyan telitalálat érte, hogy mindenki meghalt.

A háború borzalmas volt, bunkerrel bunkerre menekültünk. Kálmán János bácsi volt a szomszédunk, legtöbbször ő is jött a mi bunkerünkbe. Amikor az a nagy bombázás volt, futottam hozzájuk, hogy János bátyám, jöjjenek, mindjárt itt lesznek a repülő! Kimentünk, mire János bátyám mondta: hát hova menjünk leányom, olyan világos van, mint nappal, menjünk csak vissza a házba. Bebújtunk az ágy alá, Szalai Ágnes néném, Mária néném meg én. János bátyám nyugtatgatott minket: „Ne féljétek, mert halljuk, hogy síg. Ami síg, az nem ide gyűn!” Alig, hogy vége lett, jött a Szalai Ágnes testvére, Feri bátyám, hogy lement a házuknak a teteje. Ők is az ágy alá bujtak, de az anyjuk ott maradt az asztalnál azzal, hogy ő nem bujkál. Ő aztán meg is halt a légnyomástól.

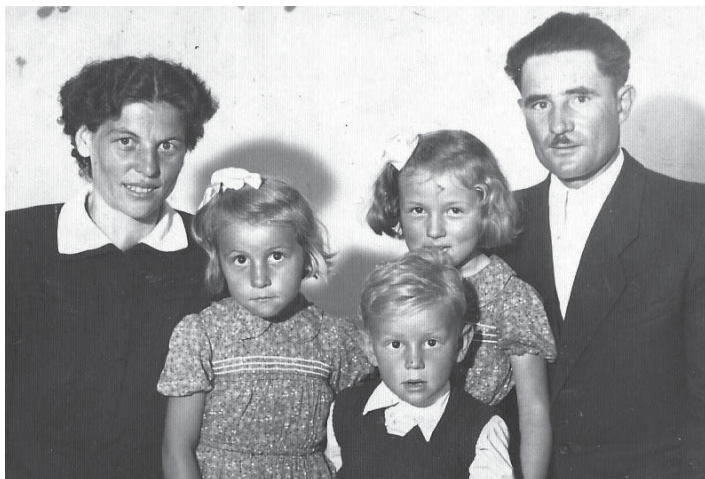
Később betelepítették a svábokat. Nálunk volt elől két szoba, meg hátul egy kicsiny. Odahoztak hozzánk is egy családot, volt az öregasszony, a leánya, annak az ura, és a három leányuk, az öregasszony menyé a hároméves leányával, meg a fia, aki SS-katona volt. Annyian voltak, hogy egymást érték abban a kicsiny szobában. Két vagon cuccal jöttek, az állataikat parasztoknál helyezték el. Finom birkabőrök is voltak, idesapám mondta is, hogy egyet adhatnának, jó lenne mellénynek, de mindent fölpackoltak mikor elmentek, mire a németek ideértek.

Akkor betették a magyar katonákat, két szalmaszákot beraktak a mi szobánkba, azon is két katona aludt. Utána jöttek az oroszok, akkor meg azt se tudták az asszonyok, hova bújjanak, mert azoknak minden meg volt engedve. Én, meg Szalai Mária néném a nyári konyha kéményében bújtunk, csak az volt a baj, ha esetleg bejön a ruszki, hogy főzni kell neki, akkor fölfüstölődünk. Úgyhogy kivitték a sparheltet a konyhából, hogy ne lehessen főzni. De azok amúgy is takarmányt, meg mindent összeszedtek. Volt, hogy bementek az udvarra, megeresztettek egy sorozatot, és amennyi tik megdöglött, meg kellett pucolni, megfőzni. Egyszer aztán láttam az ablakban, hogy jön egy ruszki katona, meg egy nő is vele, hogy miért jöttek, miért se, nem tudom. Hamar bebújtam az ágy alá a szobában, aztán mikor mentek ki, a nő valahogyan észrevett. Mutatott a katonának, majd intett, hogy nyugodtan jöjjenek ki, már nem kell félni. Akkor lett rend. 1946-ban Burzáék hazajöttek, akkor ott szolgáltam a méltóságosasszonynál, meg a tábormoknál. Közben hazajött Ákos fiuk is, de Burza Béla vezérőrnagy nem jött vissza a frontról. 1947-ben Pestre mentem szolgálni a József körút 37-39, III. emelet 22-be. Ott igen jó helyem volt, mindent elem raktak, ha süteményt sütött

az asszony, akkor egyből szól: gyere Annus, vagy karácsonykor kis karácsonyfát hoztak be a szobámba. Ott a csokoládégyár igazgatója volt a gazdám.

AZ 50-ES ÉVEK

1949 májusában aztán hazajöttem, és még abban az évben férjhez is mentem Szabó Józsefhez. Ő igen ügyes ember volt, mindenhez értett. Rengeteg tömésházat csináltak, amikor összeállt a brigád: Máté Sanyi, Máté Feri, Muzsai Ráfi és a férjem. De sokat járt disznót ölteni is, egyszer meg a Bokori állatorvos is elhívta disznókat fogni heréléshez. Annyiszor ment és annyira eltanulta a dolgot, hogy utóbb több helyre hívták, mint dr. Bokorit. Később három gyerekünk született, Anna, Juliska és Jóska. A legidősebb sajnos 2017-ben meghalt, most lesz nemsokára az évfordulója. Azóta született négy unokám, hét dédunokám és már van egy öt éves ükunokám is.

Az ötvenes évekre nem szívesen emlékszem vissza. Akkor volt a beszolgáltatás, mindenkinek megvolt szabva, mit kell beadni. Ha disznót öltünk, jöttek a tanácsról, megnézték megvan-e 130 kiló, és csak akkor ölhetjük meg, ha megvolt. Aztán le kellett adni belőle, és nem számított, hogy mennyi marad nekünk. Meg minden másból is megadták, mennyi búzát kell leadni, babot, tejet, mindent. Papa mindig masinás volt Nemes Ferenc bácsiéknál, és le kellett adni a búzát. A papa meg mondta: „Ferenc bátyám, ennyi búza van, de ha maga ezt mind leadja, akkor a három gyerekének nem marad annyi se, ami fél évre elég. Nézz, ennyi búza lement, de majd a papírra

kevesebbet írunk. „Ezt meghallotta az apja, és azt mondta: „Mit akarsz, csalni?” De leállították, és papíron kevesebb búza ment le, így maradt a családnak is.

A „Paptagra” (Dózsa utca és Soproni utca közötti településrész. A szerk.) 1955-ben költöztünk ki, addig a „Kisutcán” (Kazinczy utca és környéke. A szerk.) laktunk. Akkor még alig voltak ott házak, a Mestertagon át ki lehetett látni a műútra, azt is láttuk, mikor 56-ban vonultak ott a tankok. Papa akkor sokszor elmondta: „Ez elment, az is elment, amaz visszajött, mink is menjünk el, ne maradjunk itt.” Még Juliska lányom 4 évesen is azt mondogatta, disszidáljunk, de végül maradtunk. Mikor aztán megalakult a téesz, papa az első tíz között volt, aki belépett. Még előtte történt, hogy eljött hozzánk Szalai Mária néném, és azt mondta: „Jóska, még bérletet sem kell fizetni, csak munkáld meg a földet, mert ezt a sok leadást nem bírjuk. Ha

jószántadból adsz, akkor adsz, de legalább nem büntetnek meg bennünket.” El is műveltük a földet, utolján meg, mikor a betakarításra került sor, megjelent Mária néném, hogy Jóska, hát ingyért nem használhatod ám a földet. Akkor el is döntötte, hogy ő többet senkinek nem arat, nem kapál, ezért lépett be a téeszbe, és ott a tehenészetben dolgozott. Először csak munkaegységet adtak, nem is volt fizetés, de ott volt a kertünk, tehének, disznók, így megéltünk. De én nem panaszkodom a téeszre, egy bánatom volt csak mindig: a téeszesek nem kaptak családi pótlékot, de a gyári dolgozók kaptak és nekik köztségfejlesztési hozzájárulást sem kellett fizetni.

DOLGOS ESZTENDŐK, IDŐSKOR

Én otthon maradtam, és egy időben mondogattam, hogy el kéne mennem dolgozni, de papa azt

mondta: nem, itt van a három gyerek. Mikor kicsinyek voltak, azért nem, mert dajkám nekem sosem volt, csak idesanyám segített. Akkoriban úgy volt, ha valaki férjhez ment, onnantól gondja a baja. Aztán később mégis elmentem 7-8 hónapra a Grafikába, de az ottani vegyszerektől nagyon beteg lettem. Ott volt nekünk a 600 négyszögöles kert, annyi uborkát termeltünk, hogy a fél kert azzal telt meg. Abból éltünk, abból pótoltuk a fizetést. Kordonos volt, arra fölfuttattuk. Hordóban pedig csollánlevet áztattunk, azzal permeteztük, egy másik hordóba meg ganét, arra esővizet, és avval öntöttük a kordon alatt az árkot. Reggel szedtük, délután meg húztam a hálóba, mert akkor már könnyű volt, mert lankadt. Aztán amikor eladtuk az uborkát, azt a pénzt én félretettem, mert azt mondtam: ha ez nem lenne, akkor is ölének kellene lenni. A szezon végén megnéztük, mennyi pénz gyűlt össze, és abból tudtunk ezt azt venni. Én el merem mondani, hogy nálunk egy forint hitel nem volt soha, mert a papa ebben igen maradi volt. Mindig azt mondta: „Ővele az adósság egy tányérból ne egyen!”

De aztán jó is volt, hogy mindig takarékosan éltünk, mert mikor 2000-ben leégett a házunk, kellett az a pénz. Szörnyű volt, hogy a második tüzet is megéltem az életemben (Annus néni emlékeit az 1938-as tűzről a lapunk visszatekintő cikkében olvashatják. A szerk.) Éppen hátul a kamorában forraltuk a vizet és meg is pucoltunk két hatalmas pulykát. Már semmi

nyoma nem volt, hogy a vasfazék alatt maradt volna tűz. Leültünk a papával a garázs elé, és mondtam neki: „Nézd meg, nem tudom a Muzsai szomszéd mit tüzelhet az

udvaron, mert úgy füstöl valami.” Hátra is ment, hogy megnézzem mi az, mikor a másik szomszéd, Kondorné meg jött a kertből és kiabálta: „Szomszédasszony, ég a házuk!” „Nem mondjon már ilyeneket – mondtam neki –, Muzsai Sanyi tüzel valamit!” „De hát láttam a kertből, a maguk háza ég, hívom a tűzoltókat.” Pillanatok alatt leégett az egész, mire a tűzoltók kiértek, már híre-hamva sem volt a tűznek. Ott álltunk öregén egy leégett házzal. Ráadásul egy hétig – míg nem volt tetőnk – esett az eső. Hiába volt ponyvával letakarva, hun ide kellett tenni a fazekat, hun oda a lavórt, ázott be minden. Őrület volt, azt mondtam, ezt már nem lehet kibírni ennyi idősen, de ezen is túl lettünk.

A papa 2011-ben meghalt, én pedig mikor Jenő vejem is meghalt 2015-ben, Juliska lányomhoz költöztem. Mindig mondom neki, hogy olyan korán eljöttem, ellettem volna még pár évig otthon. De hát már tatarozni is kellett volna a házat, és én abból a kis nyugdíjamból azt nem tudtam volna. Azóta itt a lányomnál gondozom a kertet, most is alig várom már, hogy jöjjön a tavasz, és kimehessek. Mindig azt mondtam: sokkal jobb kapálni, mint üldögelni, a lábam is, a kezem is mozog. De csak olyan helyre menek kapálni, ahol nem látják az utcáról, nehogy azt higgyék, hogy a lányom küldött ki dolgozni. Másan nem is szoktunk vele vitatkozni, csak azon, hogy miért dolgozok ennnyit ilyen idősen.

Csikai Gábor

85 éve történt a „kisutcai” tűzvész

Tavalyi lapszámunkban az 50-es években megjelent Kisalföld-újságokban tallóztunk Kónnyal kapcsolatos híreket, cikkeket keresve. E sorozatot természetesen folytatjuk, azonban most egy kicsit régebbre tekintünk vissza a megyei sajtóban bűvárnok-va. Horváth Jenőné Szabó Juliska (akinek édesanyja, Szabó Józsefné Ominger Anna, jelen Kisbíró „Az életet már megjártam...” rovatának főszereplője) ugyanis átadta a Győri Hírlap azon cikkeit, melyek az 1938-as nagy kónyi tűzvészről foglalkoznak. Mivel e tragédia pont 85 éve, húsvét előtt történt, így most ezeket az írásokat közöljük újra (betűhíven, így nem mindig megfelelő a mai helyesírásnak), valamint a cikk végén részleteket olvashatnak a Kisalföld 2004. május 22-i számából, ahol helyi idősek emlékeznek vissza a szörnyű eseményekre.

Köny, Falusi utca, 1936. – Fortepan

Éjfél után még mindig tombol a tűz Kónyban. Hozzávetőleges becslés szerint a kár eddig több, mint százezer pengő, amely annál tragikusabb, mert a község legszegényebb negyede égett le. A gyanú szerint a tüzet gyújtogatás okozta.

Győri Hírlap, 1938. április 9.

HARMINCHAT LAKÓHÁZ ÉGETT LE KÓNYBAN.

Közel száz gazdasági épület, számos gazdasági eszköz, nagyobb mennyiségű élelmiszer, takarmány, sok baromfi lett a tűz martaléka. Mind zsellér a károsult. – A főispán és az alispán a károsult szegényemberek élelmezésére táviratilag ezer pengő gyorssegélyt kért a belügyminisztériumtól.

Tűz pusztított Kóny községben

Győri tűzoltókat hívtak segítségül – Egész éjjel égett a falu

Csütörtök este tíz óra tájban az enesei vasútállomás telephelyén keresztül a győri tűzoltókat hívták segítségül. Izgatott hang kérte egy üzenet közvetítését: – Lángban áll Kóny község, adjanak segítséget Győrből!

Ebben az időben már Győr nyugati határa fölött is megjelent a távoli tüzet jelző „vörös sipka”, lángvörös volt az ég Kóny fölött. Az esti órákban nincs telefonszolgálat a községekben, így kerülőúton tudhattak csak meg, hogy fél tíz tájban gyulladt ki a tűz. A gyanú szerint a tüzet gyújtogatás okozta.

Nemár harminchat ház tetőzete égett le, hanem száz gazdasági épület teljesen elpusztult, annak a megdöbbentő oka, hogy a házastelkek egymásra vannak zsúfolva és mindenik lakóház, gazdasági épület nádastetőzetű a Zsellér-utcában.

Éjfél után még mindig tombol a tűz Kónyban. Hozzávetőleges becslés szerint a kár eddig több, mint százezer pengő, amely annál tragikusabb, mert a község legszegényebb negyede égett le. A gyanú szerint a tüzet gyújtogatás okozta.

Győri Hírlap, 1938. április 8.

TŰZ PUSZTÍTOTT KÓNY KÖZSÉGBEN

Győri tűzoltókat hívtak segítségül

– Egész éjjel égett a falu

Csütörtök este 10 óra tájban az enesei vasútállomás telephelyén a győri tűzoltókat hívták segítségül. Izgatott hang kérte egy üzenet közvetítését: – Lángban áll Kóny község, adjanak segítséget Győrből!

Ebben az időben már Győr nyugati határa fölött is megjelent a távoli tüzet jelző „vörös sipka”, lángvörös volt az ég Kóny fölött. Az esti órákban nincs telefonszolgálat a községekben, így kerülőúton tudhattak csak meg, hogy fél tíz tájban gyulladt ki egy ház Kónyban és az orkánserű szél csakhamar 35 ház tetőjére vitte tovább a tüzes pernyét. A győri tűzoltósról Erdély Ernő dr főparancsnok vezetésével egy szerkocsi indult el a mintegy húsz kilométerre fekvő veszélyeztetett faluba és hat győri tűzoltó kezdett munkához az egész környék tűzoltócsapatjainak segítségével.

Katasztrófális tűz pusztított csütörtök éjjel Kóny községben, mint arról már lapunk pénteki számában hírt adtunk. A vörös kakas a községnek szegény zselléremberek által lakott részén szállott föl és a nagy szélviharban harminchat lakóházat, közel száz gazdasági épületet borított lángtengerbe. A tűz keletkezéséről, annak rettenetes pusztításáról az alábbi részletes tudósításban számolunk be: Csütörtökön fél tíz órakor kétségbeejtő segélykiáltások, majd félrevert harangok zavarták föl álmukból a kónyaikat. Férfiak, asszonyok mind

a Zsellér-utca felé szaladtak, ahol már recsegve-roppogva három lakóház nádfüdele állt lángokban és a szélhajtotta tüzes pernye gyujtogatta a többi lakóházat, gazdasági épületeket, az udvarokon lévő széna- és szalmaboglyákat, tengeriszár kupacokat.

A kónyi önkéntes tűzoltók a lakosság támogatásával közvetlen a tűz kitérése után megkezdtek a tűzveszedelem tovább terjedésének megakadályozását. De hiába jöttek segítségül a szomszédos községek tűzoltói, a nagy szél egyre erősebben élesztette a tüzet és a tűzoltók képtelenek voltak azt elfojtani. A tűz feltartóztathatatlanul terjedt tova házról-házra. Ekkor segítségül kérték a győri tűzoltóságot, mely Szabó Dezső tiszt vezetésével kivonult. A győri tűzoltóság segítségével éjfél-tájban sikerült a katasztrófális tüzet lokalizálni. Azonban még pénteken délelőtt is több helyen újból lobbot vetett a lappangó tűz.

Felejthetetlen borzalmas éjszakája volt a csütörtök éjszaka Kóny községnek. Az anyák sikoltozva mentették ki gyermekeiket az égő házakból, a férfiak pedig állataikat az istállókból, ólakból. Igen sok állat riadtam menekült, több elpusztult. Hogy a tűzoltók és a lakosság önfeláldozó, emberföltöti munkája ellenére mégis 36 lakóház tetőzete égett le és közel száz gazdasági épület teljesen elpusztult, annak a megdöbbentő oka, hogy a házastelkek egymásra vannak zsúfolva és mindenik lakóház, gazdasági épület nádastetőzetű a Zsellér-utcában.

Péntekre virradóra siralmas, borzalmas képet mutatott a szegény zselléremberek által lakott falurész. Siró, zokogó asszonyok, gyermekek az utcára hordott ingóságok között dideregtek a

sívtó, hideg szélben. A férfiak pedig terelgették össze elmenekült állataikat. Ott Jenő főszolgabíró, Vulcz Imre járási tűzrendészeti felügyelővel már korán reggel kiment Kónyba és megkezdte a hatósági vizsgálatot.

Megállapítást nyert, hogy a tűz eddig még ismeretlen okból, Boros János portáján keletkezett és onnan terjedt tovább. Harminchat lakóháznak nagyrészt csak a tetőzete égett le és csupán két ház és melléképületei nem voltak bebiztosítva, így az anyagi kár nagyrésze megtérül. Itt említjük meg, hogy a Zsellér-utca másik oldalán 1933. május 7-én ugyancsak nádastetejű nyolc ház és több gazdasági épület égett le. Az ezek helyett épült cserepes lakóházakat a csütörtöki tűzvész megkímélte.

Ott Jenő főszolgabíró a helyszínről jelentést tett az alispánnak, mivel a harminchat családnak minden élelmiszere a tűz martaléka lett, nagy nyomorba jutott, s azok számára gyors kormánysegélyt kért. Telbisz Miklós dr alispán, a főszolgabíró jelentése kapcsán távirati jelentést tett a belügyminiszternek a könyi katasztrófális tüzesetről, és a károsultak élelmezésére ezer pengő gyorssegély kiutalását kérte. Polniczky Lipót főispán telefonon érintkezésbe lépett a belügyminisztérium illetékes osztálya vezetőjével, és szintén kérte a szerencsétlen károsultak megsegítését.

Meg kell még említenünk, hogy az éjszakai tűzkatasztrófánál a csendőrség is hatékonyan közreműködött a mentési munkálatoknál, és a megmentett ingóságokat reggelig őrizte. A szerencsétlenség által nyomorúságba került családok megsegítésére adományokat – pénzt vagy ruhanevet – a Győri Hírlap szerkesztősége továbbít.

Győri Hírlap, 1938. április 9.

GYUJTOGATÁS OKOZTA A KÖNYI TŰZVÉSZT

Két gyufaszállal gyújtotta fel a fél falut Kaszás András napszámos, hogy leégett házát megfizesse a biztosító Biztosítási család a könyi tűzkatasztrófa hátterében

Az elmúlt hét szomorú riadalmának, a könyi tűzvésznek szenzációja van: a falu 36 házának pusztulását gyújtogatás okozta és a tettest már el is fogta a csendőrség!

Április hetedikén este kilenc óra tájban „vörös sipka” jelent meg Győr fölött nyugati irányban. Rögtön tudta mindenki: tűz pusztít valahol, egy közeli faluban. Ahogy múlt az idő, percről-perce mindjobban mászott fölfelé az ég aljáról a piros fény. Orkán tombolt és a tűz egyre jobban terjedt. Hamarosan kiderült, hogy Kónyban pusztít a példátlan erejű tűzvész, melynek elfojtására segítségül hívták a győri tűzoltóságot is.

Harminchat zsellérház égett le a faluban, cselédnépek lettek hajléktalanná, odapszult a házakon kívül egy sereg lábasjóság, gazdasági szerszám, termény összesen kilenvenégyezer pengő értékben.

A csendőrség az első pillanattól kezdve permanenciában (állandóság, folytonosság – a szerk.) volt a faluban. A nyomozást is rögtön megkezdték, mert azt gyanították, hogy gyújtogatás történhetett és a tettes ott él a községben. Közeli hétig nyomoztak a csendőrök és pénteken este kilenckor elő is állították az őrsre a gyújtogatás tettesét, Kaszás András 29 éves könyi napszámost, aki beismerte, hogy felgyújtotta a falut. A csendőrség előtt tett vallomásában Kaszás részletesen elmondta, miként készült előre a gyújtogatásra és miképp hajtotta végre elvetemült cselekedetét, amellyel családokat kergetett nyomorúságba. Hetedikén este nyolc óra után, mikor a falu

már elcsöndesedett, Kaszás elindult a zsellérsor végén lakó Boros János portája felé.

Utközben egy „Levente” cigaretára háncsral ráerősített két gyufaszálát, meggyújtotta a cigaretta s amikor Borosék kerítéséhez ért, áthajította az égő cigarettát egy szalmakazal tetejére. Elmenőben hátranézett és még látta, hogy a cigaretta parázsló tüzetől lángallobban a két gyufaszál és tüzet fog a szalmakazal is. Futni kezdett hazafelé a kertek mögött, besurrant a házába, ágyba bujt, olyan csöndesen, hogy családja sem ébredt föl hazatérésére. Nem sokkal később valaki erősen megverte az ablakát.

– A Borosék felől ég a falu, keljenek föl!

Kaszás gyorsan felöltözött. Feleségét, meg gyermekeit is fölverte álmukból.

– Öltözzetek gyorsan, erre jön a tűz mifelekél!

Biztonságba helyezte a családját, azután hozzálátott, hogy megmentse az ingóságait. Elterelte az állatait, szerszámokat hordott a távoli szomszédba, és mire ezzel a kirakodással végzett, elérték a lángok az ő házát is. A láng belekapott a nádfedélbe. A szél csak úgy söpörte a tüzet, és fél óra sem telt belé, már a szomszédját égette föl, Kaszás pedig melegegetten nézte háza üszkös romjait. A tűz, amit ő keltett életre, elvégezte a munkáját fölötte, de elvégezte az egész zsellérsoron is...

Kaszás András csalni akart a tűzvésszel. A biztosítási összeget akarta megszerezni és úgy tervezte, hogy 1800 pengős kárának egy részéből kisebb házat épít, a maradék pénzt pedig adósságának kifizetésére fordítja. Ezért döntötte romlásba az egész zsellérsort az elvetemült Kaszás, aki arra is választ adott, hogy miért éppen a Borosék portájánál vetette el a tűzcsovát. Nagy ravaszul, hogy a gyújtogatás gyanúját messze elterelje maga felől, kivárta, míg a falu fölött olyan szél járt, amelyik az ő háza felé fúj. Április hetedikén este ezért választotta a távolfekvő Boros portát, mert a szél Borosék felől fújt az ő háza irányába és számítani lehetett arra, hogy a lángok gyorsan odaérnek.

Kaszás András jól számított, csak a következményekre nem gondolt, míg aztán most erre is lesz ideje. Szombaton délelőtt ugyanis beszállították a győri ügyészség fogházába. Példás büntetés vár rá.

Kisalföld 2004. május 22.

BORZALMAS NAGYCSÜTÖRTÖK A KÖNYI ZSELLÉRSORON

(Laczó Balázs írása, részletek)

„A nagybátyám épp lisztet osztott a tűz után, a Kaszás András bácsi is odajött az adagjáért (a szemtanú tizenegy éves volt ekkor – a szerk.). Vicces ember volt a bácsikám, látta, hogy igen horgasztja a fejét, a szemét meg lesüti Kaszás. Odaszólt hát neki: »Na mi van, csak nem te vagy a gyújtogató?» Lehet, hogy innét indult a szóbeszéd – emlékszik vissza a hetvenhét éves Máté Gyula, aki akkor a Kazinczy utcában lakott.”

„– A Boros János bácsinak még a szürke lova is bentégett, mert nem akart a tűzzel szembe kimenekülni – meséli Szabó Józsefné, aki tízévesen saját házuk leégését is megélte 1938. április 7-én. – Mi a Hany széléről lestük a tüzet, ott reszkettünk, gyerekek, nem is tudom mennyien. Mire az egyik tető hamuvá lett, már vöröslött a másik. Mindenhol lángoltak a padlások és minden a padlásokon volt: a gabona, a sonka. Ezek még régi házak voltak, földpadlások. Szerencsére a legtöbben kötöttünk előtte biztosítást.”

„Szabó József úgy emlékszik az ásóval fenyegető férfi esetén kívül nem volt összetűzés a gyújtogatóval, lehet, hogy csupán azért, mert hamar elvitték.

– Napszámos ember volt, szegény, keményfejű, de nem volt ő első látásra elvetemült vagy erőszakos. Nem voltunk vele se jóban, se rosszban. Az biztos, hogy az emberekben nem akart kárt tenni, azért is gyújtotta fel éppen Borosék portáját, mert tudta, hogy halott van a családban, és mindenki a virrasztóba ment. Aztán a tűz után nemigen mutatkozott a templomban. Pedig még misét is mondtak a katasztrófa miatt, hallania kellett volna neki is.”

„Kaszás András életfogytiglanra ítélte a törvényszék. Néhány évre rá azonban választhatott: vagy börtönben marad vagy kimegy munkaszolgálatosként a harcmezőre. Az utóbbi mellett döntött és ott is halt meg a fronton. Családjából már senki nem él.”

Harminchat lakóház égett le Kónyban

Közel száz gazdasági épület, számos gazdasági eszköz, nagyobb mennyiségű élelmiszer, takarmány, sok baromfi lett a tűz martaléka. Mind azsellér a károsult – A főispán és az alispán a károsult szegényemberek élelmezésére táviratilag ezer pengő gyorssegélyt kért a belügyminisztériótól.

Katasztrófális tűz pusztított csütörtökön éjjel Kóny községben, mint arról már lapunk pénteki számában hírt adtunk. A vörös káposzta községnek szegény zsellérmemberek által lakott részén szállott föl és a nagy szélvihartban harminchat lakóházat, közel száz gazdasági épületet borított lángtengerbe.

A tűz keletkezéséről annak rettenetes pusztításáról az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

Csütörtökön este fél tíz órakor kétségbeesítő segélykiáltások, majd a félrevert harangok zavarták föl álmukból a könyiakat. Férfiak, asszonyok mind a Zsellér-utca felé szaladtak, ahol már recesszív-roppogva három lakóház tetejére állt lángokban és a szélhajtotta tüzes pernye gyújtogatta a többi lakóházat, gazdasági épületeket, az udvarokon lévő széna- és szalmabölglyákat, tengeriszár kupacokat.

A községi önkéntes tűzoltók a lakosság támogatásával közvetlen a tűz kitörése után megkezdték a tűzveszedelem tovább terjedésének megakadályozását. De hiába jöttek segítségül a szomszédos községek tűzoltói, a nagy szél

„Mindig van valami, amire lehet készülni, aminek lehet örülni.”

– Beszélgetés Kaszás Réka festőművésszel

Lapunkban rendszeresen bemutatunk Kónyból származó, vagy valamilyen formában településünkhöz kötődő művészeket. Úgy tűnik, községünk igen gazdag táptalaja a különböző művészeteknek és művészeknek, akiknek életében, pályájában fontos helyet tölt be Kóny. A húsvéti Kónyi Kisbíróban **Kaszás Réka** kónyi származású, jelenleg Budafokon élő festőművészt mutatjuk be.

– Elsőként kónyi gyökereidről, gyermekkorodról mesélj!

– Csornán születtem, de gyermekkoromban mindig is Kónyban laktam. Ott éltek a szüleim (Kaszás Sándor és Bubernik Katalin) mindkét ágról a nagyszüleim, a családom jelentős része. Oda jártam óvodába és általános iskolába. Igazából én csak jókat tudok Kónyról mondani, mert ahogyan visszaemlékezem, nekem teljesen jó, boldog gyerekkorom volt. Nagyon szeretem a tereket, a levegőt, jó volt az óvoda, az iskolai közösség. Tényleg nem is tudnék rosszat mondani. Ami nekem nagy váltás volt az életemben, az a középiskola, mert úgy döntöttem, hogy a festészettel szeretnék foglalkozni, amit a környéken nem lehetett tanulni. Ekkor döbbsentem rá, hogy én valószínűleg nem Kónyban fogom leélni az életemet. Persze ez nem volt egy ilyen tudatos döntés, hanem így alakult. Onnan már nagyon nehéz lett volna visszamenni. Az én szüleim Kónyban egy idő után kocsmát nyitottak, és bár ők nagyon szerették volna, hogy vagy én, vagy a nővérem (Kaszás Katalin) tovább vigyük a vállalkozást, de hát ez elég távol állt mindkettőnkől. De azóta is maradtak Kónyban barátaim, olyan is akad közöttük, akit már hároméves korom óta ismerek, és a mai napig a barátom. Sőt, ha mondjuk egy-két évig nem találkozunk, akkor is olyan a viszonyunk, mintha soha nem is váltunk volna el, ugyanolyan kedvességgel tudok vele találkozni. De a családom nagy része már nem él Kónyban, anyukám is nemrégiben ide költözött Budafokra, de az unokatestvéreim például ott maradtak, velük is nagyon jóban vagyok és sokszor találkozunk is.

– Hogyan kezdődött az alkotás, a festészet az életben?

– Arra nem is emlékszem, mikor kezdődött a vizualitás felé való irányultságom, de szerintem ez mindig is megvolt bennem, mint ahogyan a legtöbb gyerekben. Általában az egyik első dolog, amit megkaparint egy gyerek, az egy olyan tárgy, amivel nyomot tud hagyni a világban. Ezek először csak firkák, és általában mindenhová kerülnek, ahol a gyerek éppen megy, akár a falra, vagy a terítőre, ahova éppen sikerült. Bennem pedig ez valahogy megmaradt. Hetedik-nyolcadik osztály táján elkezdünk iskolákat nézegetni, merre tanuljak tovább,

akkor szereztem tudomást róla, hogy van olyan iskola, ahol a festészetet komolyan lehet tanulni, nem csak egy kis mellékágként, mint készségegyet. Akkor megtaláltuk a Képző és Iparművészeti Szakközépiskolát (napjainkban KISKÉPZŐ Képző- és Iparművészeti Szakgimnázium és Kollégium), ami egy 1800-as évek végén alakult rajziskola. Ide felkészültem, és fel is vettem a festő szakra. Ahogy már mondtam, ez óriási váltás volt akkor az életemben, hiszen eleve lakóhelyet váltottam, - faluról a nagyvárosba, - de az is nagy váltás volt, hogy a családom otthon maradt, én pedig kollégista lettem. Nagyon furcsa volt, ahogy kikúszott mögülem a család biztonsága, és hirtelen ott maradtam egy új iskolában, egy új lakhelyen, egyedül. Nem azt mondom, hogy ez egy alapvetően pozitív váltás volt számomra, inkább egyfajta kihívásnak nevezném. Dehát a tinédzserek nagyon rugalmasak, így én is vettem az akadályt. Elvégeztem az iskolát, ott érettségiztem és díszítőfestő végzettséget szereztem. Utána mentem tovább a Magyar Képzőművészeti Egyetemre, ahova ugyancsak felvettek, és szintén a festő szakot választottam. Ez öt éves képzés volt, és ezalatt elvégeztem a tanár szakot is. Így aztán van egy középiskolai rajz és művészettörténet szakos tanári diplomám is. Ezek voltak a kiindulási alapjaim.

– Kik voltak a művészetekre a legnagyobb hatással, kiket tartasz a mestereidnek?

– Az első ilyen személy, aki nyilván hatással

volt rám és akinek köszönhetem, hogy egyáltalán a felvételre fel tudtam készülni, az Pápai Miklós. A szüleim kerestek helyben egy tanárt, akiről tudták, hogy a festészettel foglalkozik. Akkor ő egyetemista volt a képzőn, és ő kezdett el engem erre a felvételre felkészíteni, és nagyon is turbó tempóban: ugyanis októberben találtam ki, hogy hova is szeretnék menni, majd megnéztük az iskolát, ami nagyon tetszett, ezért el is döntöttem, hogy akkor én ezt szeretném csinálni, de februárban már felvételi volt. Adigra össze kellett állítani egy portfóliót, amibe kellett rengeteg tanulmányrajz, portré, csendélet, színes technika, grafittós rajz, s a többi. A Kisképzőbe a felvételi nagyon komoly volt, és a mai napig is az, hiszen egy háromfordulós megmérettetésről beszélünk. Az alkalmassági felvételi pedig olyan, hogy készítened kell egy perspektivikus csendéletrajzot, egy portrét, egy színeset és mindegyikre kapsz 45-45 percet. Azóta még egy kreatív feladattal is megtöltötték, akkoriban pedig írni kellett valamit, ha jól emlékszem, arról, hogy hogyan képzelem el magamat 20 év múlva. Persze nem úgy lett, ahogyan akkor elképzelttem. A középiskola alatt aztán a tanárain gyakoroltak nagy hatást rám, Somoogyi Gábor és Végh András festőművészek. Az iskola Budapesten a Nemzeti Múzeum mellett van, de azon kívül is rengeteg galériát találni a fővárosban. Ezekbe nagyon gyakran mentünk, megtekintettük a gyűjteményeket, így nem mondhatnám, hogy egyvalakire konkrétan rá tudnék mutatni, hogy ő gyakorolta a legnagyobb hatást rám, hiszen akkor hirtelen nagyon sok impulzus ért. Természetesen kamaszként ezeket a tárlatokat kritikusán szemléltük, hiszen van, amit az ember egyből be tud fogadni és van, amit elutasít. Azóta persze sok minden változott bennem, és már olyan dolgokat is be tudok fogadni, amit annak idején nem, vagy nagyon nehezen ment. Az egyetemen pedig Szabados Árpád volt a mesterem. Ott ugyanis úgy működik a dolog, hogy mikor felvételizel, egy mester vesz fel, akihez aztán végig jársz. A mester osztályába pedig az elsőtől a mesterképzésben részt vevőig mindenki járhat akár hét évig. Így egy ívet tud adni az ember pályájának, hogy honnan indulhatsz el, hogyan gondolkodj, hogyan kell megcsinálni egy munkát és hogyan installáld a végén.

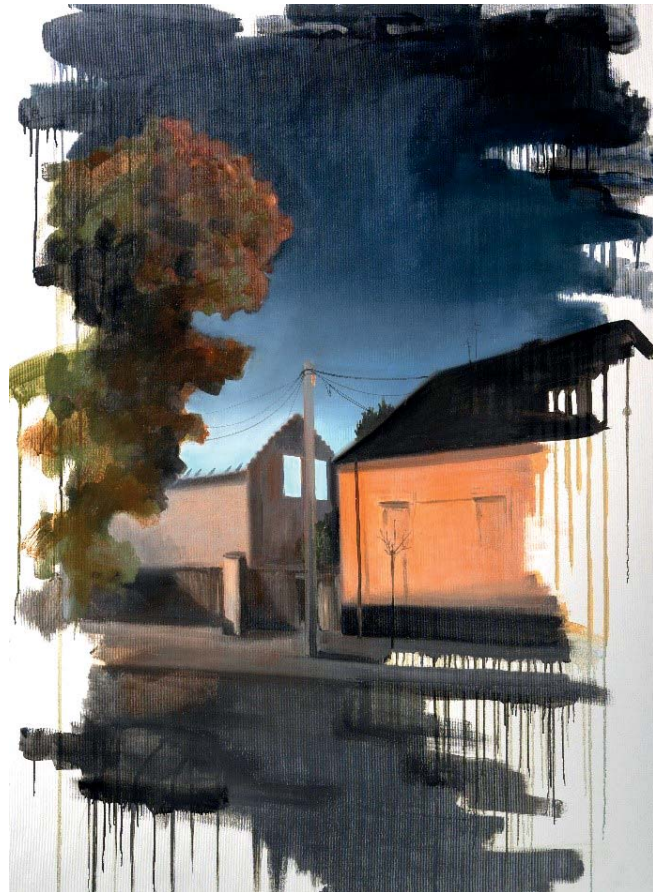
– Mik a fő témáid, min dolgozol legszívesebben?

– Ez elég változó, mivel a habitusomból adódóan nem bírom a monotonitást semmilyen területen. Nem tudok annyira egyfélélt csinálni, olyant, hogy az egyből egyértelműen felismerhető legyen. Vannak olyan művészek, akik 30-40 éven keresztül ugyanazt csinálják. Persze nyilván nem ugyanazt, de ha ránéz az ember az alkotásaikra, rögtön felismeri. Én viszont nem ilyen vagyok, nagyon sokféle dologgal foglalkozom, de ezen belül mindig sorozatokban gondolkodom. Van például egy természeti tematikájú sorozatom, a Flóra, ahol a körülöttünk lévő növényeket ábrázoltam. De van egy olyan sorozatom is, mely a természet és az épített környezet kapcsolatát mutatja be. Vannak teljesen geometrikus munkáim is, amik tulajdonképpen ugyancsak ezt a kapcsolatot mutatják be, csak természeti egységek, növényzet, fák nélkül. Például az ég és hasonló alapvető dolgok megjelennek rajta. Természetesen nálam is megjelent a gyermek, mint téma, mikor családom lett, de ezt szerintem senki nem tudja kikerülni. Ez inkább csak ilyen fellángolás volt, igazából annyira nem jellemző a művészetemre. Ezen kívül szoktam olyanokkal foglalkozni, amik úgynevezett festői problémák, tehát semmiféle szociális érzékenység vagy épp társadalomkritika nem jelenik meg bennük, hanem felületközéseket, diszharmóniákat ábrázolnak.

– Sok kiállításod volt már, ezek közül melyiket, esetleg melyikeket érzed meghatározónak a pályafutásodban?

– Valóban elég sok kiállításom volt már, kisebbek és nagyobbak is. Ehhez el kell mondanom, hogy én Budafokon élek, a férjemmel és három gyermekemmel. Itt pedig van egy szervezet, az ARTÉR Művészeti Egyesület, amelynek én tagja is vagyok, valamint az alnöke is. Az ő szervezésükben, (és nyilván

ennek én is szervezője vagyok,) rendszeresen vannak kiállítások, amiken nem mindig, de időnként a műveim is szerepelnek. Főleg a magyar festészet napjához kapcsolódóan szoktak rendezvényeink lenni, és ezen kiállítások megszervezése az én fő feladatom, mivel festőként jártas vagyok a témában. Ezen kívül van még az Élesdi Művésztelep, amelynek régebben tagja voltam, és velük voltam több olyan kiállításon, amiket nagyon jó helyeken szerveztek, például a debreceni MODEM-ben (Modern és Kortárs Művészeti Központ), vagy az Európai Parlamentben. Egyébként kétféle kiállítás van, ami számomra érdekes, az egyik a csoportos, amelyekben egy-egy munkámmal szerepelek, a másik pedig az egyéni. Ez utóbbi egy nehezebb műfaj, mert akkor csak neked kell kiállnod. Ez nekem még mindig olyan, hogy bennem van a kétely: vajon kíváncsiak-e az emberek arra, hogy én önállóan mit csináljak? De igazából nem tudnám megmondani, melyik volt a kedvenc kiállításom, mert mindig az a legfontosabb, ami éppen van. Idén már két kiállításon is szerepeltem, az egyik a Magyar Építőművészek Szövetségének a székházában van éppen most. A másik pedig egy nagyon híres nyomda, a Pauker (Pauker Nyomdaipari Kft.), ami könyvkiadással foglalkozik, és eddig nem is tudtam, hogy a gyűjteményükben benne van az egyik korábbi munkám, amit már tíz

éve megvásároltak, most pedig kiállították. Szóval mindig van egy következő, amire lehet készülni, aminek lehet örülni.

– Most éppen mire készülsz?

– Egy pályázatra szeretnék készülni, de a kép egyelőre csak a fejemben van meg. Ezen kívül a festészet mellett a munkám a tanítás. Itt Budafokon van a Budafok-Tétényi Nádasy Kálmán Alapfokú Művészeti Iskola és Általános Iskola, itt tanítok festészetet és grafikát.

Cs. G.

Reprodukciókat készítette: Horváth Tamás
Portrét készítette: Czibmal Gyula fotográfus

Ausztráliát mindenkinek látnia kell egyszer...

- Beszélgetés Oswald Brigitta közgazdással

Az „ÚJ LÁTÓSZÖG” rovatunkban olyan, Kónyban élő, vagy innen elszármazott, de falunkhoz továbbra is kötődő fiatalokat mutatunk be, akik különböző okok – munkájuk, vállalkozásuk, hobbijuk, tudományos tevékenységük – miatt érdekesek lehetnek olvasóink számára. Mostani számunkban a könyi származású, de Budapesten élő **Osvald Brigitta** közgazdászt, jogaokatatót mutatjuk be.

– Elsőként könyi gyökereidről, családozról, fiatalokozról kérdeznék.

– Édesanyám Csikai Márta az, aki igazából könyi, és ő most a Diana Étterem vezetője, amelyet nagyapám, Csikai József épített fel. Én már csak tinédzserkoromban kerültem Kónyba, olyan 16 év körüli lehettem, mikor odaköltöztünk. Előtte Győrben nőttem fel, de gimnazista éveimet már Kónyban töltöttem. Akkor nagyon meg is szerettem a falut, mert mindig nagyon szabadnak éreztem magam, és sok barátom is lett ott. Később aztán ez a kötődés kicsit lazábbá vált, mikor a középiskola után a Budapesti Corvinus Egyetemre (Közgazdaságtudományi Egyetem) mentem. De hétvégenként akkor is hazajártam a családomhoz és a barátaimhoz. Az mindig nagyon fel tudott tölteni, igen jó érzés volt hetente hazatérni. Az egyetem aztán négy évig tartott, és itt közgazdász diplomát szereztem, ezt követően pedig már itt is maradtam Budapesten.

– Középiskolába hova jártál?

– Visszatértem Győrbe, egy kéttannyelvű közgazdasági középiskolába. Ez volt a Vocational Academy, ami azóta ott már beszüntette a működését. Az iskolában nagyon részletesen és alaposan tanultuk a közgazdaságtant, valamint nyelveket, ezért úgy éreztem, hogy ezen a szakterületen tudok majd a legtöbb lehetőséget kapni az élettől. Ezek az alapok nagyon fontosak voltak számomra, mert mindenképpen szerettem volna sokat utazni. Meg szerettem volna ismerni a világot, és úgy éreztem, ezzel a szakmával, nyelvtudással tudok a legtöbbet teremteni magamnak.

– Hány nyelven és milyen szinten beszélsz?

– A magyaron kívül három nyelven beszélek, angolul és spanyolul felső fokon, portugálul pedig körülbelül középszinten.

– A közgazdasági egyetem elvégzése után hol helyezkedtél el?

– 2012-ben a Külgazdasági és Külügyminisztériumba mentem dolgozni, ahol természetesen gazdasági területen helyezkedtem el. Itt a bérszámfejtés, gazdasági elemzések készítése, és ezekhez hasonló feladataim voltak. Innen pedig még mindig a Külügyminisztérium berkein belül, Magyarország canberrai nagykövetségére küldtek ki.

– Ide hogyan lehetett bejutni, mi volt itt a dolgod?

– Még a minisztériumban dolgoztam, mikor megpályáztam ezt a pozíciót Canberrában, Ausztráliában. Szerencsére sikerült is elnyernem. Végül egy évig dolgoztam a minisztériumban, majd utána mentem Ausztráliába négyéves

kiküldetésre, mint gazdasági attasé. Lényegében tehát gazdasági felelős voltam, a Canberrai Nagykövetség (Magyarország nagykövetsége, Canberra) ilyen típusú tevékenységéért feleltem, illetve a Melbourne-i Konzulátus (Magyarország Konzuli Irodája, Melbourne) is hozzám tartozott, mint gazdasági vezetőhöz. Tehát a nagykövetség és a konzulátus teljes pénzügyi hátterét én láttam el.

– Mivel Ausztrália lényegében a Föld másik felén található, így nehéz elképzelni, milyen ott az élet. Te mit tapasztaltál?

– Röviden összefoglalva igen jó ott az élet. Nagyon szabadok, természettudatosak az ausztrál emberek és imádnak élni. Bár Ausztrália nagyon messze van, de én azt mondom, hogy mindenkinek látnia kell egyszer. Én még soha életemben nem voltam olyan helyen mint Ausztrália, ahol ennyire természetközeli és barátságos minden. Azt leszámítva persze, hogy a világ legmérgezőbb kígyói is itt laknak. Ennek ellenére is hihetetlen, ami ott van, az, hogy mennyire natúrán és szépen megmaradt a természet, és az emberek is így gondolkoznak. Védik a természetet és nagyon vigyáznak rá. Ezért nagyon érdekes vidék ez számomra.

– Bejártad a kontinens egyéb részeit is?

– Igen. Sokat utaztam egyrészt Ausztrálián belül, de jártam a Nagy Korallzátonynál is, ami ugyancsak fantasztikus élmény volt. De jártam krokodilnéző hajótúrán is. Próbáltam felfedezni a teljes ottani élővilágot, és mindazt, amit még nyújthat az az ország. A munkám végett sokszor jártam Melbourne-ben is, ami egy hatalmas város, és fantasztikus volt számomra, nagyon imádtam azt is. Ami pedig igazán meglepett, az volt, hogy milyen óriási távolságok vannak az országban. Míg nálunk, Európában egy-két

óra alatt egy másik országba jut az ember, az ott hihetetlennek tűnik. Például Canberrához a legközelebbi város Sydney, és csak az utazás oda három és fél óráig tartott. Az ausztráloknak pedig az alap, hogy minden ilyen messze van egymástól. Végül négy évet töltöttem ott, ennyi időre szólt a megbízásom.

– Hazatérése után hol folytattad a karrieredet?

– Először visszajöttem dolgozni a Külügyminisztériumba, majd utána nagyobb cégeknél helyezkedtem el ugyancsak gazdasági területen. Itt már aktívan tudtam használni a spanyol nyelvtudásomat is. Most pedig inkább a családomra koncentrálok, nemsokára kisbabám fog születni.

– A youtube-on találtam általad készített jóga videókát. Honnan jött az ez irányú érdeklődés?

– Nagyon szeretem a jógát és már egyetemista korom óta hobbiszinten jógaztam. El is határoztam, hogy elvégzem a jógaoktatói képzést. Ezért Costa Ricára mentem, és ott szereztem meg az oklevelet. Azóta stúdiókban oktatok jógát és most már az interneten is tanítok online, csoportosan és egyénileg is.

– A jógán kívül még miben érzed jól magad?

– Imádom a spanyol, latin-amerikai kultúrát, abban a közegben nagyon jól érzem magam. Így aztán nagyon sokat utaztam Latin-Amerikába, nagyon szeretem az ottani hangulatot, amit sokkal jobban át tudok érezni, mert beszélem a nyelvüket is. De igen szeretem a zenéiket, táncaikat, így ezekkel gyakran foglalkozom, ez jelenti az igazi kikapcsolódást nekem. Cs. G.

Várja a helyi szépkorúakat az Idősek Napközi Otthona! (Idősek Klubja)

Az Idősek Napközi Otthona immár több mint 32 éve, 1991 februárja óta működik községünkben. 2016. augusztusi számunkban az intézmény fennállásának 25. évfordulóján már egy hosszabb cikkben (EMLÉKEZÉS – 25 éves az Idősek Napközi Otthona) bemutattuk az otthon történetét, akkori dolgozóit, ellátottjait. Egy kicsit elevenítsük fel ezt az írást. „Községünk többször elnyerte az Idősbarát Település megismerő címet. Ez többek között annak volt köszönhető, hogy 1991-ben a környéken elsőként valósítottuk meg Kónyban az idősek napközbeni ellátását.» – mondta el az alapítást kezdeményező Aller Imre polgármester. – írtauk hét évvel ezelőtt.

A napjainkban is ott dolgozó Ádám Jánosné Margitka akkor így mesélt: „Milyen jó érzés az, mikor hétfőn bejössz és az öregek azzal fogadnak: már alig vártam, hogy elteljen a hétvége. Vagy ünnepekkor felhívják bennünket, hogy kellemes ünnepeket kívánjanak. Ez mégiscsak egy visszajelzés, hogy jól végezzük a munkánkat.” Az otthonban ugyancsak kezdetek óta dolgozó, de azóta már nyugdíjas Nagy Lászlóné Gizi pedig a következőket nyilatkozta: „Ilyen volt például, mikor egy gerincműtét miatt hat hónapig otthon voltam. Egyszer csak megállt a busz, és az öregek eljöttek engem meglátogatni. Igaz, hogy a lépcsőn nem jöttek fel, de mindenki integetett, és ez igen jó érzés volt. A hétköznapokban nem látja az ember, hogy fontos, amit csinál, de egy-egy ilyen alkalom megmutatja.”

Az Idősek Klubja/Idősek Napközi Otthona/ nyílt napokat tart 2023. április 25-27-ig (kedd, szerda és csütörtök napokon) 9.00-12.00 óráig/Kóny, Rákóczi. u. 3./

A klubba történő szállításban is tudunk segíteni.

Ezirányú szándékukat kérem jelezzék a 96/280-135 telefonszámon! Szeretettel várjuk az érdeklődőket, vidám, változatos programokkal!

Margitka még mindig az Idősek Napközi Otthonának dolgozója, mellette Rebenekné Visi Rita segít abban, hogy időseink tartalmasan tölthessék napjaikat. Közülük többen vannak, akik egész délelőtt az otthonban tartózkodnak, de vannak olyanok is, akik csak később, vagy csak ebédelni érkeznek. Aki igényli, azt a Szociális Központ kisbuszával szállítják az otthonba, és ebéd után haza. Ilyenkor jó beszélgetések tudnak kialakulni, ahol minden szóba kerül a régmúlt eseményein át napjainkban őket foglalkoztató problémáikig. Ha pedig esetleg olyan téma kerül elő, amiben nem tudnak valamit, már szólnak is Margitkának, hogy na vedd csak elő az okosodat (természetesen az okostelefont, ami azonnal választ ad minden felmerülő kérdésre).

Az otthonban a közösségi élet nagyon fontos elemei a különböző játékok is, az idősek, ha kedvük úgy hozza, dominóznak, társasjátékokat játszanak. Rendszeres program az újságok érdekesebb cikkeinek felolvasása, főleg a Kisbíróban megjelenő és Kóny múltjával foglalkozó cikkeket kedvelik, azok közül is Enzsöl Imréné Piri néni írásait. (Köszönjük, ez igen jólesik. A szerk.) A beszélgetés során, ezeket a cikkeket gyakran kiegészítik saját emlékeikkel is. Fontos téma a sütés-főzés is, ami szerencsére nemcsak a receptek cserélgetéséről szól. Nemrégiben például palacsintát sütöttek, de a tervek között szerepel a fánk készítés is. Hetente egyszer filmvetítést is tartanak, itt a régi magyar filmek (Hyppolit, a lakáj; Ludas Matyi; Mágánás Miska; Körhinta) a legkedveltebbek. A mozihangulatot pattogatott kukorica készítéssel is megidézük.

Az idősek születésnapjairól és névnapjairól is mindig megemlékeznek. A nagy ünnepeket a húsvétot, a karácsonyt ugyancsak megünneplik, egy-egy szép történet felolvasásával igyekeznek megalapozni a hangulatot, és az otthon karácsonyfáját is mindig közösen díszítik fel. Jó időben pedig rendszeresek a kis kirándulások, piknikek, előfordult például, hogy kisebb sétát tettek a faluban, amelyet a piactéren zsíroskenyerezéssel zártak. De jártak már a Tájházban nosztalgizálni a régi időkön, és a kisbusszal a falut is körbejárták, ami különösen azok számára volt érdekes, akik csak mostanában kerültek településünkre, vagy inkább mozgáskorlátozottságuk miatt csak a saját utcáikban közlekednek, és még nem látták pl. az iparterület új útját, vagy a közelmúltban benépesült új településrészeket.

Az idősek szerint itt gyorsan eltelik a délelőtt. Annak pedig, aki egész nap otthon magányosan, egyedül lenne, itt közösségben lehet, hallhat pár jó szót, tartalmas programokkal tudja eltölteni az idejét. Szép, családias környezetben várjuk szeretettel leendő ellátottjainkat!

Cs. G.

„Szimbolizálja a község iparosságának összefogását”

– Az új iparos zászlóról kérdeztük Hancz István Jenőt

Aller Ferenc az 1911-ben megalakult IPAROS ÉS TÁRSASKÖR első elnöke volt. 1936-ban testvére, Aller Géza iparos zászlót csináltatott, amelynek felszentelése templomunkban történt, és édesanyja, Aller Jánosné Takács Klára lett a zászlóanyja. E zászló az idők során sajnos annyira tönkrement, hogy azt már nem lehet megjavítani. **Hancz István Jenő** kezdeményezésére, az Önkormányzat, a helyi iparosok, vállalkozók, családok összefogásának köszönhetően elkészült az új zászló. Zászlóanyjának Belláné Vitéz Gyöngyit kérték fel.

2021. október 3-án a búcsúúj szentmisén dr. Veres András megyéspüspök a kónyi Szent Mihály templomban megáldotta az új zászlót. A gyűjtést szervezők nagy öröme több, mint 100 kónyi iparos-vállalkozó támogatta ezt a nemes kezdeményezést a Győri Ipartestület közreműködésével. Nagy köszönet jár a támogatóknak, hiszen nélküliük nem valósulhatott volna meg a zászló elkészítése. Időközben elkészült a kónyi iparossággal foglalkozó kiadvány is, a „**Kónyi iparos-zászló története**”, melyben ugyancsak komoly szerepet játszott Hancz István Jenő, akit erről a szép kezdeményezésről kérdeztünk.

– Hol, milyen pozícióban dolgozik jelenleg?

– Jelenleg a Győri Ipartestületnél dolgozom, míg ezt megelőzően annak jogelődjénél a KIOSZ-nál (Kisiparosok Országos Szövetsége) dolgoztam, kis megszakítással immár 40 éve. Különböző beosztásokban dolgoztam, végig jártam a ranglétrát és napjainkban a titkári teendőket látom el. 19 évig az Ipartestületek Győr-Moson-Sopron Megyei Szövetségének titkári teendőit is elláttam, valamint az Ipartestületek Országos Szövetségének alelnökeként is tevékenykedtem.

– Milyen szálak kötik Kónyhoz?

– Született kónyi vagyok, és a szüleim, a nagyszüleim, a dédszüleim, valamint a feleségem felmenői is mind tősgyökeres kónyiak voltak. Szinte mindannyian kisiparos tevékenységet láttak el. A fiam, László pedig most is Kónyban lakik, a szülői házukba költözött vissza Győrből. Hozzá és unokánkhoz, Norberthez gyakran kilátogatunk mostanában is, így nem vesztettem el a kapcsolatokat a szülőfalummal.

– Miért fontos az Ön számára a kónyi iparosság és annak története?

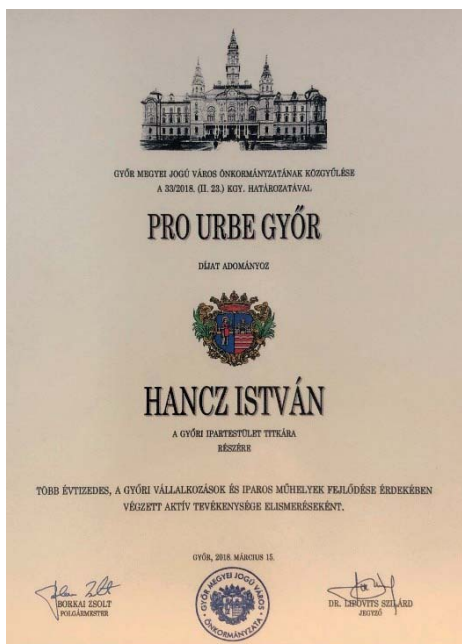
– Ahogyan azt már említettem, jómagam, a feleségem, az édesapám, a nagyapám, valamint a feleségem felmenői is kivétel nélkül iparosok voltak. Tevékenységükkel aktívan részei voltak Kóny község gazdasági és kulturális életének. Rendszeresen jártak az iparoskörbe, valamint annak idején hozzájárultak a kónyi iparos zászló elkészítéséhez is. Jelenlegi munkaköröm szintén a kisiparossághoz kötődik és nagyon büszke vagyok arra, hogy Nagy István fényképész mesterrel (és helytörténész, aki a Rábaközi emlékművek II. című kötetében településünk emlékműveit is feldolgozta. A szerk.) együtt megírtuk a Győri Ipartestület 130 éves történetét. A könyv 1005 oldalon, 1000 fényképet és 10.000 nevet tartalmaz. 1990-ben megszüntették a kisiparosságot és azóta csak egyéni- és társas vállalkozások működnek. Az átmeneti időszakban a politikai, gazdasági rendszerváltást követően több mint 300 Győri Ipartestületi tagunk – melyek között található kónyiak is – több millió forint vissza nem térítendő pályázati támogatásban részesült a közreműködéssel. A vállalkozók műhelyei, üzletei megújultak, korszerűek lettek. Az európai uniós csatlakozást követően, 2004. május 1-től továbbképzéseket szerveztünk és tájékoztatókat tartottunk arról, hogy milyen követelményeknek kell megfelelni a vállalkozóknak. Ennek keretén belül további segítséget nyújtottam, hogy versenyképes szolgáltatást és termék-előállítást tudjanak folytatni és versenyképesé váljanak a piacon.

– Miért kellett új iparos zászló, mi lett a régi sorsa?

– A régi zászló már erősen foszladozott, így annak felújítását nem lehetett megoldani. Ezért döntöttem az új zászló elkészítése mellett, melyhez felkértem négy kónyi vállalkozót, hogy alakítsuk meg a Zászlóelőkészítő Bizottságot. Megírtam az ehhez kapcsolódó felhívást, mellyel az Előkészítő Bizottság tagjai is egyetértettek és azt aláírásukkal erősítették meg. Ezt azután eljuttattuk 163 kónyi vállalkozóhoz. Kedvező fogadtatásra talált az új zászló készítésének ötlete és 103 vállalkozó támogatta a kezdeményezésünket. A döntő többsége pénzületi támogatást nyújtott és jó páran társadalmi munkával járultak hozzá a zászló elkészítéséhez.

– Honnan jött az ötlet, hogy ezt közösségi összefogással valósítsák meg, kik segítettek ebben?

– A régi iparos zászlót is azért készítették, hogy szimbolizálja a község iparosságának összefogását, és az elhunyt iparosok temetésére rendszeresen kivitték, azzal adták meg a végtisztességet az eltávozottnak. A jelenlegi helyzetben nagyon fontos az összefogás – mivel az emberi és rokoni kapcsolatok is meglapultak – így az egyik legfőbb célunk az volt, hogy lehetőleg minden helyi vállalkozó részese legyen a zászló elkészítésének és valamilyen formában járuljon is hozzá. Az elképzelésünk kedvező fogadtatásra talált és a vállalkozók döntő többsége támogatta az Előkészítő Bizottság kezdeményezését. A zászló elkészítéséhez segítséget nyújtott Aller Imre Kóny község polgármestere, valamint Brezina Balázs plébános úr.

– *Hogyan készült az iparos zászlóhoz kapcsolódó kötet? Hogyan jött össze a kiadvány/könyv anyaga?*

– A felhívás két célt jelölt meg: a zászló és a kiadvány elkészítését. Ezúton is szeretném megköszönni név szerint Enszől Imréné Aller Piroskának, Belláné Vitéz Gyöngyinek és Giczi Gyulának a segítségét, valamint minden támogatónak, mert nélkülük sem a zászló, sem a kiadvány nem készült volna el. A könyv elkészítéséhez szükséges alapadatok információk aránylag könnyen összeálltak. A könyvben megjelenő támogatókat két alkalommal is felkértem e-mailben, hogy szíveskedjenek eljuttatni a magukról szóló információkat, képeket. A bemutatkozó anyagok nehezen jutottak el hozzám, sokakat Giczi Gyulával együtt sze-

mélyesen is megkerestünk. Így sikerült odáig eljutni, hogy 73 támogató anyaga megjelenjen a könyvben. Örülök, hogy ilyen sok időt és energiát fordítottunk a kiadvány elkészítésére és így Kóny község ismét gazdagabb lett egy új kiadvánnyal és egy új iparos zászlóval.

– *Milyen ünnepélyes keretek között adták át, áldották meg a zászlót és milyen érzés volt ezen részt venni?*

– A zászló felszentelése Kóny község egyik legnevezetesebb rendezvényén, 2021. október 3-án, a kónyi búcsú napján történt meg, mint 85 évvel ezelőtt is. Brezina Balázs plébános úr közreműködésével dr. Veres András megyés püspök úr elfogadta a felkérést és vállalta a zászló megáldását. A kónyi Szent Mihály templomban az ünnepségen részt vett a község

polgármestere Aller Imre, a társ ipartestület elnöke Pongrácz László, valamint a Győri Ipartestület elnöke Glázer Péter is. Örömmel láttam, hogy a zászló támogatói és családtagjai is eljöttek, így lehetőségem volt az ünnepi beszédemben és személyesen is megköszönni, hogy támogatták az új iparos zászló elkészítését. A szentmisét követően a kónyi Erkel Ferenc Énekkar közreműködésével, az egyházi himnusz éneklése alatt történt a régi és új zászló behozatala, melynek ünnepélyességét és méltóságát bizonyította, hogy a templomban jelenlévők mind felálltak és úgy fogadták a zászlókat. Ilyen érzésem utoljára 2001. június 8-án volt, amikor a Győri Ipartestület zászlójának megáldására került sor a győri városháza dísztermében.

„KÖNYI MÚLTJA”

FALUNYELVÜNK – FŐNEVEK

Kedves Földijeim! Folytatom falunyelvi sorozatomat, ezúttal a főnevek kerülnek sorra!

cucorka: jégcsap;

hetfi: hétfő;

bóda: száras, levél nélküli kukoricaszár;

tepi: kukoricalevélből font lábtörő

csöndítés: harangszó, ami azt jelzi, hogy elindult a pap a temetésre

szapirka: izzó parázs. Tűzvész idején, ha a légmozgás vitte az égő nádtetőről, lángba tudta borítani a távolabbi épületeket is.

barbíl: borbély

kövéc: kavics

szőcsing: szemölcs

csimbók: bőrkinövés, szemölcs

csömbőlík: bőrkinövés, szemölcs

kamora: kamra

guga: mumpsz;

eszcajg: evőeszköz

koperta: boríték

culáger: kőműves melletti segédmunkás

hüss: hűvös

fejront: lejárt a munkaidő

szelemen: tetőgerenda

iszling: szín

gádor: Fedett, az udvar felé nyitott folyosó a ház mellett. Az utcaajtót benyitva, a gyalogosok ide jutottak.

kalodalik: a tömészházak falában kör formájú luk

renájzli: rendtelenség

siflis: búcsúkor, sátoros ünnepekkor sátoros árus

rici: blúz

pintül: kombinészerű alsó ruha

dómány: férfi kiskabát

purucka: mellény

keszkenyő: kendő

ümög: ing

cejgnadrág: munkás nadrág

paklany: paplan

esszi kötény: parasztemberek glott félköténye. Védte a nadrágot.

fészak: az esszi kötény egyik felét felkötötték. Így könnyebb volt lépni.

hétköznapló: hétköznapi viselet

tuszli: erős anyagból varrt, kötővel ellátott ujjvédő

fejalla: ami lefekvéskor a fej alatt van

kánno: kanna

krabál: probléma, gond

vargavillámlás: veszekedés, pör

pantulódás: egyet nem értés

hajcühej: hajcihó

serbli: bili

báld: bál

tarró: tarló

gabna: gabona

urambátyám: a szolgák így nevezték a gazdát

nénemasszony: a szolgák így nevezték a gazda feleségét

hupolag: dudor, kiemelkedés

pilinga: kés vágófelülete

sindül: tetőcserep

csimota: kisgyerek

jászu: jászol

kerékjászu: az istállóban ebben tárolták az egy napra való szénát, lucernát

eppapa: nagypapa

emmama: nagymama

kászli: konyhai edénytároló szekrény. kb. 120 cm magas, 40 cm mély, 2 méter széles. 3 fiókkal, és egy polcos résszel, amit ajtó zárt.

sublat: fiókos ruhatároló. kb. 120 cm magas, 20 cm mély, 2 méter széles, 4 fiókkal.

sámedli: sámlí

tuli: kihúzható fekhely

telázli: nyitott, több polcos kamrai tároló

sikér tányér: lapos tányér

melenice: nagy, fából v. fémből készült tálszerű edény

vindül: zsírtároló, lefele szélesedő fémedény, lehajtható fedéllel, aminek a tetején lukak voltak (10. 25, 50, stb. literes)

zséter: ebbe fejték a tejet (kézzel)

kotla: nagy méretű üst

sajtár: két fülű, kör formájú kb. 40 cm magas, kb. 70 cm átmérőjű fém edény. Általában ebben mosogattak.

firisz: fűrés

hókony: fejsze

cséza: hintó

masina: cséplőgép

bőgő: nagy fagereblye

hombár: nagy, fa gabonatóroló

tokmány: lefele szűkülő, kb. 30 cm mély pléh tartó. Aratáskor ebben tartották a kaszakövet

törzsök: kb. 25 cm hosszú, ceruza vastagságú acél, aminek a vége hegyes, a felső része kör formára hajlított. Kézi kukoricamorzsolásnál használták. Egy-egy sort lenyomtak vele, így könnyebb volt morzsolni.

vonogó: hosszú fanyéllal ellátott, kb. 40 cm hosszú, 1-es formájú acél szerszám. A kazalból húzták ki vele a szalmát

zompör: kerek, lefele szűkülő, árpaszalmából font, fül nélküli tároló. Ebben kelt a kenyér, ebben tartották a tojás, stb.

lajtergya: létra

úsi: fésű

katula: doboz

szénvonyó: ezzel húzták ki a kemencéből a parazsat

zsiba: liba

zsibavirág: öregapám lámpása, gyermekláncfű

gyövtin: apró szulák

pörgye: perje

Enszőlné Aller Piroska

Mészáros Lajos „Fekete albumából” 2.

Községünk múltja igen gazdag és sok jelentős, akár az egész ország életében is fontos szerepet játszó ember származik Kónyból. Erről két helytörténeti kiadványunkban (Szemelvények Kóny múltjából I-II.) olvashattak, és újságunkban is rendszeresen megjelentetjük kutatásainkat a régi idők eseményeiről. Van azonban egy olyan terület, amivel fontosságához képest eddig keveset foglalkoztunk: ez településünk sportmúltja, mely ugyancsak bővelkedik érdekes epizódokban és sikeres pályafutásokban. Ezért gondoltuk úgy, hogy egy cikksorozat keretében megidézzük sportos múltunkat, ha már a sportos jelenünk olyan kevés örömet tud adni nekünk. Az előző részben egyik legfontosabb forrásunkat lapoztuk fel: Mészáros Lajos Fekete albumát, melyből 50 év helyi sporttörténete rajzolódik ki. Jelen számunkban folytatjuk a kutakodást e kordokumentumban.

Előző számunkban a könyv 24. oldalán fejeztük be a böngészést, így most lapozunk a 25. oldalra. Itt az 1974-es úttörőbajnokságok eredményeit olvashatjuk (Járásí tornaverseny, Kóny III. hely; járási lövészverseny, Takács Gábor I. hely; járási atlétikai bajnokság, négytusa I. hely – Takács, Göncz, Finta, Máté S., Horváth; Kislabda dobás I. hely Takács Gábor, Tuba Magdolna). A következő esztendőben már kevésbé szép eredmények születtek, a másodiktól hatodikig terjedő helyezések mellett csak néhány győzelmet jegyzett Lajos bácsi a könyvbe: járási négytusa verseny, I. hely, Horváth Zoltán, Prém Gábor, Máté Attila, Máté Mihály, Máté Rudolf, Kovács Lőrinc; járási atlétikai verseny, magasugrás I. hely, Máté Sándor, 150 cm; 100 méteres síkfutás, I. hely Prém Gábor, 12,5 mp.

A következő oldalra aztán minden bizonnyal nagy örömmel írta be ezt a mondatot az edző: „1975 áprilisában ismét indultunk a megyei kézilabda bajnokságban”, majd kissé lejjebb ott a sokkal keserűbb folytatás: „tavaszi fordulóban még nem sikerült nyernünk, de az ősziben sem”. A beragasztott újságkivágáson aláhúzva olvashatjuk a lényegét: Kiss Piroska Kóny 72 (gól), lentebb pedig rövid elemzés a kónyi kézilabda helyzetéről ugyanebben a cikkben: „Generációcsere történt Kónyban. Mészáros Lajos serdülő korú iskolás lányokból szervezett új csapatot. Pontot ugyan nem szereztek, de fordulóról fordulóra jobb eredményeket értek el. Két sikerük: az egész idényben mindössze 4 perc kiállításuk volt, így a kónyiak szereztek meg a legsportszerűbb női csapat címet, s Kiss Piroska személyében a góldobók másodika is kónyi. Csak így tovább!” Tovább azonban nem volt, mivel az oldal azzal zárul: „1976-ban nem indultunk kézilabdában.”

A felnőtt kézilabdáról ezt követően sokáig nincs szó a Fekete album lapjain, 1975-től 1987 tavaszáig csak az úttörő bajnokságok és a kónyi focicsapat eredményeiről olvashatunk. Jegyezzünk le néhány kiemelkedőbb eredményt az iskolások közül: 1975. kézilabda körzeti bajnokság, I. hely, kispályás labdarúgás (körzeti), I. hely; 1976. tavasz, négy tusa körzeti verseny, lányok, I. hely; járási atlétikai verseny, leány 100 méter, I. hely, Horváth Márta, 14,3 mp, fiú, I. hely, Máté Rudolf, 13,4; Távolugrás I. hely, Horváth Márta, 433 cm, fiú, I. hely, Máté Rudolf, 497 cm; kislabdadobás és súlylökés, I. hely, Csonka Gabriella. 1976-ból és 77-ből egy torna, egy 4x100-as váltó leány és egy négytusa fiú első hely lett feljegyezve, valamint Györkös Katalin súlylökés, Busa Mária és Csizmazia Lóránd II. korcsoportos négytusa aranyérme.

1977-78-ból már sikerek egész sorát olvashatjuk, ezekben az esztendőkből az úttörő bajnokságon járási első lett a kispályás labdarúgócsapat, a fiú kézilabdacsapat, a 4x100-as leány és fiú váltó kétszer is, Busa Mária egyéni összetett négytusában kétszer is, Göncz Zsuzsanna II. korcsoportos négytusában, Kiss Judit súlylökésben.

A kispályás labdarúgócsapat pedig a megyeiben is győzni tudott, míg a fiú kézilabdacsapat itt a második helyet szerezte meg Mészáros Lajos bejegyzései szerint. A 78-79-es évek fontosabb feljegyzett sikerei pedig a következők: „1. Kóny nagypályás labdarúgás, megyei II. hely. (...) Távol 1. Busa Mária 401 Távol 1. Csizmazia Lóránd 521, Súlylökés 1. Kiss Judit 8,13 Súlylökés 1. Német Gyula 9,82

A következő oldal tetején az „1979” feliratot találjuk, és két újságcikk a leglényegesebb rajta, melyekben az úttörő olimpiákról, azon belül pedig a kónyi nagypályás focicsapat szerepléséről olvashatunk. Az egyik cikkben csak írnak arról, hogy a megyeit a kónyiak nyerték meg, míg a másik cikk a területi bajnokságon való szereplésről szól: „Három napon át tartottak Győrött az úttörő-olimpia területi döntői, amelyen Budapest, Győr-Sopron, Komárom és Vas megyék legjobb csapatai indultak. Megyénket a Kónyi Általános Iskola csapata képviselte. Az első két napon a kónyiak és a budapestiek is megnyerték mindkét mérkőzésüket (Oroszlány ellen 2-0 és 6-0, a Szombathely ellen 3-0 és 5-1), és így a szombati összecsapásuk döntötte el a továbbjutást. A döntőn a fővárost képviselő Május 1. Sportiskola labdarúgói fölényesen, 7-1-re nyertek, és így ők kerültek a területi döntőből az országos döntőbe. A kónyiak is dicséretet érdemelnek második helyükért és az első két találkozón mutatott jó teljesítményükért.” Ezek az oldalakon még a labdarúgásról olvashatunk néha, például az 1976. II. 13-i vezetőségváltásról, valamint a focisták szerepléséről is megfogalmazza szokás szerint vitriolos véleményét Lajos bácsi: „Az elért II. hely nem Kondor Imre edző érdeme, hanem a játékosoké. Edzésen nemigen vettek részt, csak 2-3 játékos.”

Aztán a Kézilabda 1987 tavasz feliratú oldalon olvashatjuk a következő, nagyon fontos mondatokat: „Újra elkezdődött a lányok kérésére. Részt vevők: Kovács Györgyné, Farkas Józsefné, Kiss Erzsébet, Márkus Andrásné, Varga Sándorné, Nics Erzsébet, Hancz Péterné, Varga Istvánné, Rasztovich Andrásné, Molnár Endréné, Hernicz Sándorné, Busa Mária, Tóth Ferencné, Tóth Zsuzsanna, Varga Katalin, Kozma Márta, Erdey Ferencné.” Erről és a következő oldalakról az is kiderül, hogy abban az évben Márkus Andrásné lőtte a legtöbb gólt (23), például a Rábapatonát 15-4-re verték idegenben és a bajnokságot újoncként 22 ponttal egyetlen vereséggel meg is nyerte az Elektromobil SE Kóny.

Az „1988” feliratú következő oldalon a nőnap i kupa jegyzőkönyvét olvashatjuk, ahol a csapat a március 5-i selejtezőt megnyerte, majd a március 12-i döntőn második lett. Abban az évben a tavaszi

fordulóban 10 ponttal első lettek, majd az őszi második forduló után 19 ponttal a második helyen végeztek a Bányogyszovát csapata után. Itt részletes statisztika is látható a játékosokról. Az 1989-es őszi már kevésbé sikerült jól, a feljegyzések szerint ekkor negyedik lett a csapat, míg az erre az oldalra ragasztott tabella alapján a focicsapat az akkor 15 csapatos bajnokságban 12.

A lap alján pedig a kézilabdapálya építését örökítette meg Lajos bácsi: „Felhasznált anyag: cement 200 q, kavics 118 m³. Osztályok szüleit hívtam meg, egy-egy alkalommal kb. 25-30 ember dolgozott, 4 keverő egy-egy alkalommal. Összesen 137 ember vett részt a művelésben. Fő segítők: Milus Imre, Szalai Kálmán, Horváth István, Varga László, Kondor Imre 3x is. Készült 1990. V. 30. zuhogó esőben, Aller Imre ázva, új seprő.” Betonozás kábé 110 000 Ft volt, bitumenezés 320 000 Ft, drót vascső 25 000 Ft, összesen 455 000 Ft. Labdafogó hálót az Elektromobil dolgozói készítették el társadalmi munkában, Muzsai Ferenc, Horváth Miklós, Horváth Norbert, Csonka Imre, Varga Vilmos engedélyével. Földet Aller Imre hozott”.

A folytatásban a sportcsarnok építésének lépéseit követhetjük végig, „alapozás és vasváz beépítése, befejezve kora tavasszal, 1991. március,” de természetesen itt sem maradnak el Mészáros Lajos kritikái megjegyzései: „Mérete: sajnos nem 20x40. Kb. 19x42, lelátó elfogja a helyet, pedig annyit nem ér, mert a pálya hátulról nem látható, csak első sorból állva. Jobb lett volna az öltözőt sülyesztenni, lelátót kisebbíteni.

1991-től aztán jobbra a futballeredményeket örökítette meg Lajos bácsi oly módon, hogy az év végi tabellát ragasztotta be az albumba, vagy a focicsapatról szóló cikkeket. Az 1991-92-es bajnokságban a Kóny SE csapata 8. lett 25 ponttal, míg 93-ban az őszi végeredmény ugyancsak egy 8. hely 12 ponttal. „Edző: Kiss Ödön. Elnök: Rasztovich András” Majd a következő oldal tetején vastag filccel két nagyon fontos mondat: „Hencz Ákos érkezett 1994. szept. Nyugdíjba mentem 1995. december 15.” Majd mintha mi sem történt volna, a következő oldalakon tovább sorjáznak a 90-es évek és a 2000-es évek elejének labdarúgó eredményei. 1995-ben 11. lett Kóny, a csapatról ekkor a következő vélemény olvasható a beragasztott cikkben: „Évek óta nem tud a csapat előbbre lépni. Általában a bajnokság harmadik harmadában szerepelnek. A tartalékcsoportunk sem lép előbbre, ami viszont biztató, hogy tíz 18 éves aluli labdarúgójuk van.” 1996-ban a nyolcadik 1997-ben a 11. helyen végeztek a labdarúgók, majd a következő évben megnyerték a bajnokságot és a megyei II. osztályba jutottak. Ebből az évből egy meccsbeszámoló cikket találunk az albumban: „Kóny-Markotabödöge 1-0. A két szomszédvár sportszerű mérkőzésén a jól felkészített és győzelmet jobban akaró vendégcsapat megérdemelten győzött. Jók: mindenki ill. Horváth I., Pozsgai, Boda. Milus Imre: – Pontosabb játékkal már az első félidőben eldönthettük volna a három pont sorsát. Gratulálok csapatomnak a győzelemhez! Kovács Ferenc, a Kóny szakosztályvezetője: – Bajnokesélyes

Kedves Szülők, kedves Sporttársak!

Az iskola tanulóifjúsága, Szülői Munkaközössége, Nevelőtestülete nevében őszinte tisztelettel adjuk azért a nagyvonalú hozzáállásért, melyet a kézilabdapálya betonozása érdekében kifejtettek. Az Önök lelkesedése, nagyszerű és maradandó értékhez vezetett létre, mely például szolgálhat minden hasonló közös objektum létrehozására. Az összefogás megnyilvánulására községünkben még nem nagyon akad hasonló példa. A sportban a sportért való munkálkodásban nagyszerű nevelőerő rejlik, az összefogás, az egygyűvé tartóztatás ereje. Ugy gondoljuk, Önökben érdemes támaszra, alkotó erőre leltünk, s ezt tanulóink nevében szívből megköszönjük. Munkánk még nem ért véget, de most már érezzük, hogy nem vagyunk egyedül. További terveinkről a tanulóifjúság által tájékoztatjuk Önöket. A létrehozott érték kb. 500.000,-Ft. Őszinte tisztelettel köszönti Önt az iskola Kóny, 1990. nov. 16.

vezetés.

Mészáros Lajos

csapatunk egy jó ellenfelet győzött le. Czizle János, kónyi szponzor: – Az első félidő alapján több gólról számítottam, de amiért jöttünk, azt elértük. Kiss József kónyi szurkoló: – A sok kihasználatlan gólhelyzet ellenére is megérdemelten győzött a csapat.”

A Fekete album inentől kezdve szinte kizárólag a helyi futball eseményeivel foglalkozik, általában beragasztott újságcikkkel, tabellákkal, közöttük pedig néhány kézzel írt bejegyzéssel. Ezekből megtudhatjuk, hogy a megyei II. osztályban szereplő csapat edzője, Milus Imre 1999 tavaszán lemondott, és helyette Hencz Ákos lett a megbízott edző. Egy cikkben pedig a következőt írják Kónyról: „Mint újonc csapat remekül megállta a helyét ebben az osztályban is, bár a hazai pálya előnyét nem tudták pontokra váltani. Ha e területen előbbre lépnek, továbbra is meghatározó szerepet játszhatnak.” Végül 1999-ben a Kóny SE a 6. helyen végzett, 2000-ben pedig az 5. lett. Lajos bácsi minden bizonnyal ezt is nagy örömmel írta be: „1999 Kézilabda őszi eredménye. 99 őszi indultak újra szervezett bajnokságban, előtte amatőr szinten játszottak a lányok”, akik abban az évben a megyei II. első helyén végeztek. Ezt még a 2000-es őszi tabella követi, mellette egy megjegyzés: „Edzőcsere Stark helyett Milus Imre”, majd a következő két bejegyzéssel a futballcsapat eredményeinek rögzítését is befejezi: „2001-2002-ben a megyei II. bajnokság második helyén végeztek, Milus vezetésével. Sokáig első voltak, a végén lettek a második helyen. Ötvenéves megelörzte őket. 2002-2003-ban Farád visszalépésével felsőbb osztályba léptek, a megyei I. oszt.-ba.” (Azt már csak csendben fűzöm hozzá: bele se merek gondolni, hogy ha odafent is van egy ilyen albuma Lajos bácsinak, abba vajon milyen vitriolos megjegyzések kerülhetnek a kónyi futball mostani helyzetéről.)

Ezt követően már a bitumenes kézilabdapálya és a sportcsarnok építésével kapcsolatos dokumentumok és részletes feljegyzések olvashatók az albumban, de mivel sporttereink történetével e hasábokon már foglalkoztunk, így ide csak kettő, Mészáros Lajosra igen jellemző részletek illesztünk búcsúzóul: „E beadvány aláírói, aláírásukkal kérik a Kónyi Közös Községi tanácstól, hogy a dec. 31-én tanácsi kezelésbe kerülő pártház nagytermet két kisebb öltözővel és WC használatával szíveskedjen átadni testnevelési óra és egyéb sportcélú rendelkezésre a helyi általános iskolának mivel kihasználva nincsen. Az igénybevitel addig tartana, amíg a községben nem épül tornaterem.” „Az aláírt ívek száma elérte a kötelezőt és megkapta a községi tanács azzal a céllal, hogy tegye a VB ülés tárgyává a kérdést, foglalkozzanak vele és kérjük a választ. A megválasztott polg. m. közölte, hogy ha elállunk a követeléstől, akkor egy éven belül elkezdik építeni a tornatermet.” (És ez így is lett! a szerk.)

Csikai Gábor

Adventi ünnepség és a Görcs Imre Díj átadása

Szép hagyománnyá vált az elmúlt években, hogy a Görcsné Dr. Muzsai Viktória és Görcs Annamária által, a GIMEX Hidraulika Kft. egykori cégvezetője emlékére alapított Görcs Imre-Díjat az adventi ünnepség keretében adják át. Sajnos a vírushelyzet miatt, az elmúlt két esztendőben ezt nem tudták megtenni, így mindkét évben zárt körben történt meg a díj-átadás, melyről felvétel készült, és ez felkerült az Önkormányzat YouTube-csatornájára. 2022-ben végre újra a szokásos módon tudtuk megtartani az adventi ünnepséget, így a díjakat is hagyományos módon adhatták át. A középiskolát befejezők közül Esztergályos Léna, míg az egyetemet végzettek közül Csoma Bence László nyerte el a Görcs Imre Díjat. A díjátadón Görcsné Dr. Muzsai Viktória tartott beszédet, mi pedig megkértük a díjazottakat, hogy beszéljenek magukról.

Esztergályos Léna: „A könyvi általános iskola elvégzése után a Győri Szakképzési Centrum Deák Ferenc Közgazdasági Technikumába mentem, ahol jelenleg is tanulok és az idén érettségizem. A Görcs Imre Díjra azért pályáztam, mert úgy éreztem, hogy ez segíthet az egyetemi továbbtanulásomban. Nemrégiben belekezdtem egy angol nyelvtanfolyamba, mivel nyelvvizsgát is szeretnék tenni. Jövőbeli terveim között az egyetem szerepel, a Semmelweis Egyetem dietetikus szakára szeretnék felvételt nyerni, és ott folytatni a tanulmányaimat.”

Csoma Bence László: „A könyvi általános iskolába jártam, majd sikeresen felvételiztem a győri Apor Vilmos Iskolaközpont Gimnáziumába. Az érettségi után 2 éves logisztikai OKJ-képzésre jelentkeztem a szintén győri Pálffy Miklós Kereskedelmi Szakközépiskolába, majd ezt követően felvételt nyertem a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem osztatlan tanárképzésére, ahol középiskolai német és történelem tanári diplomát szereztem tavaly. Azt, hogy mire fordítom a

Görcs Imre Díj összegét, egyelőre nem döntöttem el. Mindenképpen hasznos célra szeretném felhasználni, ami előrevisz, vagy fejlődésemre szolgál. Bár eddig sajnos nem sikerült tanárként elhelyezkednem, de nem engedtem el a témát. Szeretnék tanítani, tanárként dolgozni. Sajnos ez nem egyszerű, mert bár országos szinten égető a tanárhiány, itt a szűkebb régióban nemigen keresnek az én szakommal tanárt. De nem adom fel. Hiszen az álmaink és a céljaink azért vannak, hogy küzdjünk értük. Ez az élet mozgatórugója.”

A díjátadás mellett az adventi ünnepség is a hagyományos módon zajlott le. Felléptek a Könyi Deák Ferenc Általános Iskola énekkara és 5. osztályosai (felkészítő tanár: Papp Marianna és Horváth Ákos), a Kerényi György Művészeti Iskola könyi tagozatának növendékei (Horváth Viktória, Berki Bertalan, Csonka Borisz, Szalai Réka, Csonka Léna, Hüse-Kiss Rita, Horváth Zsombor László, Nagy Balázs, Németh-Vitéz Elizabet, Czakó Hanna, Némethi Zsófia, Horváth Lili Anna, Tóth Zselyke, Aller Bence, valamint a szolfézs csoport), és az Erkel Ferenc Énekkar (karnagy: Veér György). Cs. G.

Események a Kónyi Tündér-tavi Óvoda életében

Az óvodai tanév második feléve is sok lehetőséget adott az óvodásoknak arra, hogy tevékenységekbe és programokba bővelkedjenek.

Mindjárt az év elején január 23-27-ig egészséghetet tartottunk, ahol az óvodásaink csoportonként különböző foglalkozásokon és előadásokon vehettek részt. Minden csoport közösen készített egészséges ételleket, sajt-kóstolást is szerveztünk számukra, gyógyteákat főztek és egészségmegőrző programokon vehettek részt.

Ellátogatott hozzánk dr. Varga Borbála fogorvos és Horváth Gézáni Kati néni fogászati asszisztens, akik a helyes fogápolásról tartottak a gyerekeknek előadást. Szabó Imréné védőnő a gyermekek évi szűrővizsgálatát tartotta meg ezen a héten. Gyermekjógát tartott a csoportoknak Tarcson Márta, amit a gyerekek nagyon élveztek. Nagy örömeinkre az Országos Mentőszolgálat munkatársa, Telekesi Ottó mentőtechnikus és mentőápoló is ellátogatott hozzánk egy érdekes előadással, ami a gyermekeinket érintő veszélyhelyzetekre világított rá az ő „nyelvükön”, és egy mentőautót valamint annak eszközeit is megtekinthették.

Az egészséghetet februárban a farsang követte, amit február 10-én tartottunk, majd elégettük a „Kisze-bábut”, amivel a hagyomány szerint (a hagyományörzés óvodánk kiemelt feladata) eltemettük a telet.

Március 14-én megünnepeltük az 1848-as szabadságharc 175. évfordulóját a Díszteréren, ahol a gyerekek elhelyezték a megemlékezés díszait az emlékműnél.

A víz világnapja (március 22) alkalmából minden csoportban szerveztek programokat az óvónők. A mesék és versek a vízről szóltak, kísérleteket végeztek a vízzel, a csoportok pedig elsétáltak a Kerék-tóhoz.

Április a hagyományok és ünnepek jegyében a húsvétról szól az intézményünkben, amire már nagyon készülnek a gyerekek, várják az ajándékokat az üres kosarakba.

Minden kónyi lakosnak
Kellemes Húsvéti Ünnepeket Kívánunk!
Ságiné Horváth Annamária
óvodavezető

